

چار رساله‌سی

دیباجه

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله علی نعمائه والصلوة والسلام علی سیدنا محمد
طبّ القلب ودوائه وعلی آله وصحبه اجمعین   بعد ذا مکهٔ مکرمه
حرم شریفی مدیرلکندن متقاعد وحضور کعبهٔ معظمه ده اختیار
شرف مجاورتله امور مأمورهٔ دنیویه دن متباعد بولنان
بو حقیر وفقیر لطف صمدی (سیّد محمد عزّت) ابن احمد حمدی که
اوتوز سنه یی متجاوز مدتدر کمال اعتنا ایله چای استعمالنه
مداوم بولندیغی احبّا وآشناسی عندلرنده معلومدر اثنای
مدّت مداومتده حصوله کلان نتیجهٔ تجارب ومشاهدات
دلالتیله چای استعمالنه دوام حفظ صحت وعافیه مدار تام

اولديغى اكلامشيدى حكماء متقدمين ومتأخرين اسلاميه
وعيسويه وموسويه‌نك عربجه وفارسيجه وفرانسزجه يازوب
بالتدريج اصلاً وترجمةً مطالعه اولنان كتب ورسائل منثوره
ومنظومه ده محرر مقالاتك خلاصة الخلاصه سى اولەرق
(عين الملك شيرازى) كه نور الدين بن محمد ابن عبدالله نام حكيمدر
(الفاظ ادويه) ناميله بيك اوتوزسكز تاريخنده فارسى العباره
تأليف ايدوب زمان تأليفنه تركيب مذكورى تاريخ دوشورديكى
كتابنده وخلاصهٔ متوسطه سى اولەرق (ميرحسين خان
عقيلى علوى خراسانينك) بيك يوزسكسان اوچ تاريخنده (مخزن ادويه)
ناميله كذلك فارسى العباره تحرير ايلديكى مجلهٔ كبيره سنده ضبط
وتسطير ايلدكلرينى كوروب بونلرك وباخصوص طريقت عليه
شاذليه‌نك محيى نفوسى (الشيخ السيد محمد السنوسى) قدس سره
حضرتلرينك امريله نظم اولنان (نفحة الناى فى شرح نغمة الناى)
نام قصيده ده ناظمى شيخ على القوصينك يازدقلرى خواص ومنافع
وفوائدك وپارس انجمن اطباسى خواجه‌لرندن مشهور دوقتور

۱ اشبو كتاب (دارد كتاب ماچو دوائى افاويه ❀ تاريخ ونام نيز شد الفاظ ادويه) ١٠٣٨
بيتندن نمايان اولديغى وجهله بيك اوتوز سكز سنه‌سنده تأليف اولنمشدر. منه

طورسسو) وكذلك پارس انجمن فنون اعضاسندن دوقتور (پايين)
نام ذاتلرك بوبابده فرانسه وى العباره يازمش اولدقلرى ورقه لرك
واوروپا حكماى متأخريننده مشهور (بوشاردا) نام دوقتورك
تأليفكرده سى اولوب مكتب طبيۀ شاهانه نك مفردات طب
خواجه سى (سعادتلو احمد پاشانك) ترجمه ايلديكى (مفردات طب)
نام كتابك بوبحثه دائر اولان مندرجاتى نتيجۀ مشاهدات
وتجارب واقعه ومسموعات موثوقه يى مؤيد كورمش
ومندرجات مذكوره يى مكۀ مكرمه ده بولنوب فن طبده حذاقت
ومهارتلرى مسلم اولان صحيه طبيبى دوقتور رفعتلو رائف
وعساكر خاصۀ شاهانه طبيبى دوقتور رفعتلو بكر افنديلره
بيان ايله اوروپا اطباسنجه بوبابده اولان مطالعات
استفسار اولندقده موى اليهمانك فرانسه وى العباره
يازلمش بولنان كتب طبيۀ جديده دن چايك ماهيتى وكيفيت
نشوونما وحصول تربيتى ومنفعت وخاصيتى حقنده لسان
تركى يه ترجمه ايدوب ويردكلرى ورقه ده محرر مقاله لرى دخى

تجارب مسبوقه‌یی مرکز تصدیقده بولمش اولدیغنه وبیانه حاجت
اولمدیغی وجهله چای استعمال ایده‌جك ذوات اولاً چایك
انواع آتیه سنه نسبتله منفعت ومضرتنی وکیفیت طبخنی
بیلمك ایجاب ایدوب چونکه چای استعمالی مجرد دماغه لذت
ویره‌جك صورتده بر رایحه‌یی جامع اولمسنه منحصر اولمیوب
بر طاقم نامزاجلغه مقاومت ایده‌جك خاصیتی مشتمل اولمسیله
انلری بیلمك لازمه‌دن ایدوکنه بناءً جمله‌نك عافیتنه خدمت
اولمق مقصدیله وعدلیه اعضای کرامندن (سعادتلو سید
علی وصفی افندی حضرتلرینك) دخی ضمیمهٔ معاونتیله ذکر اولنان
مؤلفلرك اقوال منافع بخشاسی مسموعات صحت پیما ایله برابر
بر مقدمه وایکی بابده تعبیه وترتیب ایدیلهرك وچایك
مصلحلرندن عد اولنوب سنی قرق یاشندن یوقارو بولنان
ذوات ایچون چای ایله استعمالی محسنات عدیده‌یی جالب
ومستلزم اولان آق عنبر ایچون دخی باب ثالث نامیله بر بحث
مخصوص درج وتنمیق قلنه‌رق بو بابده بر رسالهٔ مفیده میدانه

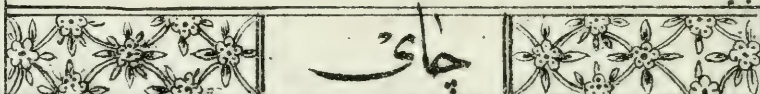

چیقدی مؤخراً نظر تطبیق وتدقیقدن کچورلدکده دخی بیان اولنان
ترتیب اقوال ایجابی اوله رق جابجا محاکمهٔ اقوال وعلاوهٔ تجربهٔ
صحتمآل ایدیلهرك نصوص منقوله مآلاً رهین ریب وشکوك
اولمقدن قورتارلدی بوبابده نقل اولنان اقوال اطبا کلمات
مصطلحات طبیه دن مرکب اوله رق کتب لغاته مراجعتله حل
معانیسنه ظفر قابل اولهمیه جغنه بناءً تسهیلاً للاستفاده
اشبو چای وعنبر حقلرنده مسطور اقوال میاننده عربی
وفارسی یازلمش لغتلرك دخی تعریفاتی وترکجه تعبیراتی بیلنمك
ایچون اخر کتابده خاتمه اولمق اوزره بر (فهرست معانیٔ لغات)
علاوه وتزییل ایدلدی مقصد اصلی چای استعمالنده اولان
خواص ومنافعی وعملیات لازمه یی بیانه منحصر اولدیغنه نظراً اشبو
رسالهٔ منفعت بخشایه (چای رسالهسی) نامی ویرلدی بوبابده
(الانسان مرکب من الخطاء والنسیان) مآلنی یاد ایله عیون ارباب
مطالعهجه مشهود اولهجق خطیأتك رهین عفو وسماح وقرین
حسن اصلاح بیورلمسی تمناسیله اکتفا سا اطراقلندی ومنه التوفیق

مقدمه

(چای) لفظنك نه لسان لغاتندن اوله رق نه معنایه محمول اولدیغی
و دیكر السنه ده نه اسملرله یاد ایدلدیكی و قنغی ممالكدن حاصل
اولوب نه وجهله نشو و نما بولدیغی و نه صورتله تربیه ایدلدیكی
بیاننده در

چای

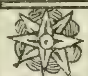
لفظ مذكور فارسی الاصل اولوب برهان قاطع ترجمه سنده بو
اسمله معروف یپراقدر ختا دیارندن كلور قینادیلوب ایچیلور
دیو تعریف اولنمشدر بو تعریفه نظراً چای لفظنك معنای
حقیقیسی ختاده حاصل اولان اغاجك یپراقلری دیمك و بو
حالده اسم جنس اولدیغی امر بی شكدر السنه مزده دوران

ایدن مقالاتده مجازاً اوپراقك اوزرینه قینارصو دوکمکله حاصل
اولان شربت معناسنه استعمال اولنه کلمشدر بناءً علیه
شو ایکی معنایه موضوع اوله رق لسان فارسی و ترکی ده چیم
فارسیه نك فتحی والف مقصوره ایله چای لفظی قوللانلمقده
بولنمشدر (الفاظ ادویه) نام کتابده ذکر اولنان یپراغی چیم فارسیه
ایله (چای خطائی) دینور فقط کتب قدیمه نك بعضیسنده چیم
فارسی یرینه صاد ایله (صای ختائی) عنوانیله ضبط اولندیغی
کورلمشدر دیو تحریر قلنمشدر لغت عربیهٔ اصلیه ده مذکور
چای معناسنه برکونه لغت یوقدر چونکه چایك جزیرة العربیه
نقل وانتشاری متأخر اولدیغندن قدیماً چایك عدم وجودی
چای ایچون اسم مخصوص وضعنه حاجت کوسترمامشدر
فقط حجاز و مصر قطعه لرنده برموجب عادت مولدین
چیم فارسیه یی شینه قلب واسم اولدیغنده تکمله اوله رق
اخرنده یای مثنات تحتیه ایله معنای مذکورده (شای)
واخرنده های مکسوره و یاء ممدوده ایله (شاهی) لفظلری

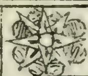
زبانزددر وبعض رسائلده الف مقصوره ویای تکمله میاننده
صاد مهمله ایله (شاصی) دیو تحریر اولنمشدر نتکه (صیدلة
ابوالریحان ترجمه سنده) بو لفظ ایله محرر ایدوکی (نعمة التای)
قصیده سی شرحنده مسطوردر مغرب اهالیسی دخی همزه نك
کسری وجیم فارسیه دن مبدل تاء مفتوحه والف ممدوده
ایله (إتاء) والف مقصوره وآخرنده یای مثنات تحتیه ایله
(إتای) وهمزه اولانك حذفی وآخرنده یا ایله (تای) لفظلرینی معنای
مذکورده استعمال ایتمکده درلر بوکا مذکور قصیده نك نامی
اولان (نعمة النّای فی شرح نعمة التای) عبارهسی وهـ ویبقی
(مِنْ مُواتٍ لأمْواتٍ * لِقَهْواتٍ حَواها كالإتاءِ) بیتی دلیل کافیدر
اهالی مغرب طرفندن چایه اسم وضع اولنان (اتاء وتای) لفظنی
واندن متفرع اولان الفاظی معنای مذکورده استعمال ایتملری
علی طریق المجاز در چونکه لفظ مذکور قاموسك بیاننه کوره اغاج
محصولی معناسنه وضع عام ایله موضوع اولدیغی متبیّن
اولدیغندن وچای دخی بو نوعك برفردی بولندیغندن

ذکر عام و ارادهٔ خاص طریقیله مجازاً چایه علم قلنمش اولدیغی اربابنه
معلومدر فرانسزلر بوندن یعنی تای لفظندن اخذ ایله چای
معناسنه اوله رق ته لفظنی استعمال ایلدکلری مسموعدر

چاینک حاصل اولدیغی محللر

(ذکر اولنان چای مخزن ادویه) و (الفاظ ادویه) و مفردات طب
ایله مومی الیهما (رائف) و بکو افندیلرک ویردکلری ورقه
مفاهیمنه نظراً (چین) و (خطا) و هندستان اولکالرنده کائن
(نیپال) و بونک قرب شمالیسنده بولنان (بهتنت) نام جبالده
و (چاپون) قطعه سنده (التی متره دن اون متره یه قدر قد
کشیدهٔ ارتفاع اوله رق حاصل اولان براغاجک یپراغیدر
بو یپراق وضعیت نباتیه سنجه متوالی و شکلاً تو یسز و مستطیل
اولوب و طولاً التی دن اون سانتیمتره یه قدر اوزون و قتی
و سرددر (بو اغاجلرک چیچکلری بیاض و اوچی و یادردی
برآره ده اوله رق یپراقلرینک قولتقلری مقامنده اولان
دیبلرنده ظهور ایلر و ثمره لری دخی اوچ پارچه قشردن مرکب

بر محفظه درونده نطفه‌یه بکزر بر و یا ایکی تخمدن عبارتدر

(چاینك ماهیتی و دیوشیرلمسی و کوریلان هیئته کتورلمسی)

چاینك دیوشیرلمسی موسملرینك حلوللرنده تدارك اولنان عمله
چای اغاچلرینك بولندیغی محلله کیدرلر و حاصل ایلدکلری
مهارت ایجابنجه برصورتله ال چابوقلغی ایله چای یپراقلرینی
طوپلارلرکه انسان حیرتده قالمامق ممکن دکلدر (شویله که
عمله دن هر بری یومیّه اون سکز یکرمی قیه چای یپراغی
طوپلایوب بیونلرنده اصیلی اولان زنبیللرینی طولدیررلر
و بناءً علیه آز مدت ظرفنده اغاچلرك زینتلری اولان خلعت
اوراقی الوب چیر چیلاق براقورلر. اشته یپراقلرینك بو صورتله
طوپلاندیغندن عطرینك انکشاف و انبساط و اجتماعیچون
قاورولسنه مباشرت اولنور (شویله که) یپراقلر اولاً قینار
صو ایچنه دالدیریلوب بر دقیقه طوردیریلور اندن صکره
چیقاریلوب صوی سوزیلور بعده قزغین تیمور صاچ اوزرینه
اتیلوب و برقاچ دقیقه ال ایله سرعتله قارشدیریلوب

قاورلدقدن صكره النوب حصيرلراوزرينه سريلور اشبو سريلان
ييراقلر برطرفدن صوغومق ايچون يلپازه لنور وديكرطرفدن دخی
يومشامق ايچون ال ايله ايصلاديلور وبرر برر وياخود بر
قاچی برآره ده اوله رق يوارلنيلور بعده فورونلره وضع ايله
آهسته آهسته قوريديلوب باصقيلره قونيلور عمليات مذكوره
پك اوزوندر ولجرا ايدنلر ايچون موجب تهلكه در زيراچای
قاوريلور ايكن عمله ال ايله قارشدرده قزی حتسله ال يانمق
وخصوصيله چايك تازه ييراقلرندن قاورلديغی اثناده خروج
ايدن كسكين ابخرهٔ قتّاله نك تأثيراستنشاقندن اوغرامق كبی
بالطبع مستلزم تهلكه اولور حالات وقوعبولور ذكراولنان
عملياتدن بشقه دها عمليات وارايسه ده اكثريسی اوروپالولر
ايچون هنوز معلوم دكلدر حتی چينلولرك (شيسه) تسميه
ايلدكلری و دينلرينك تعظيمنه مخصوص اولوب مقدس ومبارك
عد ايتدكلری كونلرده استعمال ايلدكلرندن ناشی برنجی نوعو
اعتبارينی ويردكلری چای ايچون اجرا اولنان عملياتی مستخدم عمله ده

ایجق یوز ده بری بیله بیلدکلری جمله‌ٔ تحقیقاتدندر

معلومات

(چای یکی ایکن مخدر یعنی اویوشدیریجیدر بویله برخاصه‌یه مالك اولدیغندن بونی اصلاح ایچون یکی چایلر زنبیل وصندقلر درونه وضع ایله برمدت علی حاله ترك اولنور وبناءً علیه) مرور زمان ایله ذکر اولنان مضرتلو خاصه مندفع اولور اولوقت چای محفوظ صندقلر وقوطیلره وضع اولنه‌رق بیع ایدیلور

اخطار محاکمه انکیز

(اکرچه نعمة الثانی) نام قصیده شرحنده شیخ علی القوصینك بیاننه کوره اطبای موسویه‌دن (حنین ابن اسحاق) نام حکیم چایی برشیم دینلان یونجه‌یه مشابه وقبض ایدن برازبویلوجه وبرنوع مرارتلوجه برنباتدر وارض صینده بیتردیو تعریف ایلامسنه (وصیدله‌ٔ ابوالریحان) مترجمی ده (چای) ارض صینده حاصل اولور برنباتدر اول بلاد اهالیسی بونی کماله

ایردکدن صکره کسوب قوریده رق حفظ ایدرلر وعند الحاجه
صیجاق صوده قینادوب ایچرلر مئالنده سوق تعریف ایتمسنه
(وچین) و(ختا) جهتلرینه سیاحت ایدنلرك دخی چای بلدان
مذکوره نك وسطنده فجر دینلان بلده یه که مقرحکومتدر
مخصوص اولان وادئ واسعك اطرافنده وجداول وانهارینك
جوارنده نابت اولورکاله واردقده جمع ایدیلوب فروخت اولنور
دیمش وارباب تحقیقدن بری دخی اراضئ مذکوره یه مواصلت
ایدن سیاحلردن بوچایك ماهیتندن واقع اولان سئوالنه جواباً
چای کرك یپراقجه وکرك بنتجه قامش کبی ذرع اولنور برعشب
یعنی اوتدر هرسنه اوچ دفعه کسیلور (اوّل حصادی که
قونجه اك کوزل واعلاسی در ملکلرینه مخصوصدر (وایکنجی)
حصادی که قونجه متوسطدر عمال وخدامه مخصوصدر (واوچنجی)
حصادی اول بلده نك سکان سائره سنه مخصوص اوله رق
غربایه بیع اولنان وتجاری طرفلرندن بالاشترا بلاد سائره یه
کتوریلان اشبو اوچنجی نوع چایدر بونوع چای خاصیت وتأثیر

جمتیله دیکر ایکی نوعدن ضعیفدر دیو عرض معلومات ایتمش
اولدیغنی روایت ایلمش اولمسنه نظراً ذکر اولنان چایك اغاج
یپراغی اولمدیغی متبادر خاطر اولور ایسه ده مشهودات سیاحین
متأخرین بالاده بیان اولندیغی وجمله اغاج یپراغی اولدیغنه
دلالت ایدیور حتی مکهٔ مکرمه ده بالذات ملاقات اولنان
اهالئ مسلمهٔ هنددن وارباب وثوق واعتماددن بعض ذواتك
بیان مشهودات ضمننده سوق ایلدکلری مقاله یه نظراً ذکر
اولنان چای نهایة النهایه آدم بوینده بوی چکه بیلور وحنا
وقره سکود اغاجی شکلنده اولوب نار اغاجی کبی یپراق وچیچك
ویرر برشجره نك یپراغی اولدیغی وهند جهتنده بر نوع لیشیل
چای حاصل اولوب بونك ذرع اولنمسی جهتله ظهورنده هیئت
قدی بعینه ساق حبه یه یعنی بغدای صابنه مشابه ایدوکی
واناك اوزرنده یپراقلر ظهور ایلدیکی تحقق ایلدیکنه نظراً نبات
اولدیغنه دائر اقوال رهین صواب اولمامق لازم کلور (حتی صاحب
مخزن ادویه بالاده مذکور بر نوع چایی تعریفده نیپال وبهتنت

نام جبللردن كتوريلور برنوع چاى دخى كورلمشدر بوچايك صاپى نانه صاپنه بكزر وبرقارش ودها زياده جه اوزون اولور اوزرنده كى يپراقلرى ازانجه واوزونجه وقالين اولور تازه سى صارى وقوريسى كوك رنكلودر بويپراقلرك ارقه سى كول رنكنده ودها قبوجه در بونكله برابر برصورتده لطيف وناز كدركه انك يپراغى اغزه الوب برمدتجك طوتلمق لازم كلسه آز زمان ايچنده ادير وثقلتى پك آز قالور بوچايك طبيعتى چاى خطائى طبيعتندن زياده حار ورطبدر وايكيسنك طريق استعمالى بردر وافعال ومنافعى چاى خطائى يه قريبدر ديمشدر

چايك انواعى

(مخزن ادويه مؤلفنك قولنجه چاى بياض وپشيل وبنفشه) (كبى مور وبوز وسياه رنكلرده ظهور ايدرك بناءً عليه بش نوع اولديغى امر مشهوددر (بياض چايك) يپراقلرى اوفاق وبربرينه زياده سيله صاريلوب بوكلمش ورايحه سى كوزل اولور (بونوع چاى مخصوص درت نوعدن اعلا وعزيز ونادر الوجود

اولمغله صاتلمق ایچون خارجه چیقارلمز بلکه هدیهٔ کرانقیمت
اوله رق اعطا واهدا اولنور بوبیاض چایدن صکره درجهٔ قوتده
یشیل چای دیکرلرندن برتردر فقط بونك یبوستی نوع اولدن
زیاده در بعده مور وسیاه نوعلر بوزچایدن اقوا وبیاض
ویشیل چایدن زبون واضعفدر نوع اولدن ماعدا الوانده
وخصوصیله یشل وسیاه رنکده اولان چای نوعلری غایت
چوق وبوجهتله اوجوزدر

(بوبابده دیباجه ده محرر الاسمین دوقتور رائف وبکر افندیلرك
باورقه بیان ایلدکلری تحقیقات حکمای اوروپایه کوره چای لون
ورنك جهتیله برخیلی نوع اولدیغی کورلمکده در انواع مذکوره
براغاجك محصولی اولدیغی حالده هرنوعك رنك وطبیعتلرینك
تغیری آتیده بیان اولنه جغی وجهله چایك یپراقلرینك دیوشیرلمکده
اولدقلری موسملرك تأثیراتندن حصوله کلور ایلك بهارده
نیسان ابتدالرنده دیوشیریلور ایسه لابد کوربه یپراقلردن

دیوشیریله جکندن (یشیل رنکلو چای حاصل اولور اشبو یشیل چای اغاجلری یوکسک داللرنده طمور جقلنمش یپراقلردن دیوشیریلور ایسه آکارتیزون) تسمیه اولنور واشاغی داللرنده کوریه ورقیق یپراقلردن دیوشیریلور ایسه (پوذرواقون) دیو تسمیه اولنور ایشته بو اسملره نظراً یشیل چای ایکی نوع اعتبار اولنمشدر بو یشیل چایک دیوشیرلدیکی موسمدن صکره کی موسمده ینه نیسان آیی ایچنده چای دیوشیریلور ایسه (سیاه رنکلو چای) حاصل اولور فقط بو موسمده دیوشیریلان یپراق هنوز طمرجق ایکن طوپلانیلور ایسه یپراقلرک اوجلرنده آقلق پیدا اولمسنه نظراً (یقوع آپوانذ پلانز) یعنی آق قوریوق) تسمیه اولنورکه سیاه چایک اک اعلاسی بو نوعدر ایشته بو موسم ثانی یه نسبتله چند کون مروری اعتباریله موسم ثالث دینله جک وقتده چای دیوشیریلور ایسه تأثیر موسم جهتیله یپراقلرک اوجلری سیاهلنه جغندن ناشی (یقوع نوور) تسمیه اولنورکه بوده اعتباراً آق قوریوق نوعندن عد اولنور مایسده طوپلانیلان

چایه (سوشون) وحزیران نهایتنده دیوشیریلان چایه قونغو وآك نهایت حصاد اولنان چایه (پوهه‌غا) تسمیه اولنور ایشته بو اسملره نظراً سیاه چای دخی بش نوع اولوب اعتبارلرینه ترتیب حصادلرینه کوره در بناءً علیه سیاه چایك الـــ اشاغیسی بوهه‌غا دینلان چایدر

مفردات طب نام کتاب مطبوعده مسطور بولنان عباره‌نك تعریف وبیانه کوره چای چینده تنبت ایدن جانبـــه وصیله سندن برشجرك اوراقنه تسمیه اولنور ازهاری بیاض واوراقی دبنده موجوددر تجارتده مختلف النوع چای بولنور بونلرده اشجارك مسن واوراقك استحضارانده تخلف اولمسندن نشئت ایدر چای اوراقی سنه ده برقاچ دفعه دیوشیریلوب مسخن ساجلر اوزرنده تجفیف ایدیله رك استحضار اولنورکه تأثیراتندن اوراق مذکوره قیوریلوب معلوم اولان اشکالی کسب ایدر لکن منتخب چای اولا قیوریلوب بعده

تسمیه اولنان اوراقدر چایده حس اولنان رایحه یاسمینیه
فصیله سندن بعض نباتك ازهاریله چائیه فصیله سندن بعض
ازهارك چایله مخلوط اولمسندن حصوله کلور چای باشلوجه
ایکی قسمه منقسم اولوب برینه چای احضر دیکرینه چای اسود
تعبیر اولنور چای احضرده برقاچ نوعه منقسمدر اولا (هیسون)
چاییدرکه اوراقی طولاً قیوریلمش ولونی احضر اسودی رایحه سی
لطیف طعمی مقبض صوده نقع اولندقده آچیلوب ایکی پرمق طولنده
وطقوز خط عرضنده جسامت کسب ایدر ولونی دخی قبولشور
اشبو جنس اوراق بیضیّ الشکل سطحی تویلی واطرافی مسنّندر
منقوعی شفّاف صاری وجزئیجه مردر ثانیاً (شولانق)
تسمیه اولنان چایدرکه اولکینك اکثر اوصافیله موصوف
ایسه ده رایحه سی کسکین ودها لطیف اولمسیله نوع اوّلدن
تفریق اولنور اوچنجیسی (چای مدوّر) تعبیر اولنور که بو نوع
دخی مدوّر وسنجابی اللوندر صوده نقع اولندقده اوراق
مذکوره منکشف اولندیغنده بعد الکسر قیوریلمش اولدیغی تبیّن

ایدر سالف الذکر چایلر صنعی اوله رق تلوین اولندقلری ایچون چای
اسود بونلره مرجحدر چای اسود اللون طولایی قوریلمش رایحه
وطعملری یشیل چایه نسبتاً خفیفدر بو قسمك دخی ایکی نوعی واردر
اولکیسی (بوچایی) تعبیر اولنور که خفیف ورقیقدر نقع اولندقده
سهولتله منکشف اولوب سهمی الشکل منسّن واسمر اللون اوراقدن
متشکّل اولدیغی مشاهده اولنور منقوعنك رایحه سنك لطافتی
یشیل چایلرك رایحه سندن قلیلدر ولونی اسود نارنجیدر
ایکنجیسی (پقاعو) چایی تسمیه اولنور که رایحه سنك لطیف
وطبیعی اولدیغندن سائر چایلره مرجحدر اشبو چایك اوراقی
غیر منکشف وتویلی ومجلاجه اولدیغندن فضّه خیوطنه
مشابهدر چای اوروپایه تاریخ میلادك بیك التی یوز التمش التی
تاریخنده ادخال اولنوب استعمالی یوماً فیوماً تزاید ایتمشدر
شویله که چیندن اوروپایه وامریقایه سنوی تقریباً یکرمی
ملیون لیرالق چای ادخال اولنمقده در اشبو مقدارك چایك
جزؤ اعظمی انکلتره ده صرف اولنور چای منبّه عمومی کبی تأثیر

ایدوب ونفع صوزتنده استعمال اولنندقده مبول ومعرق کبی
دخی تأثیر ایدر وجمله نك معلومی اولدیغی اوزره چای منقوعی
هضمی تسهیل ایتدیکندن عسرت هضمده بش ویا اون درهم
اعشاری چای ونبشیوز درهم اعشاری ماء مغلی درونده
یعنی درهم عثمانیجه برچق درهمدن اوچ درهمه قدر چای یوز
التمش درهم مقداری صوده نقع اولنه رق استعمال اولنور

اخطار محاکمه پیرا

بالاده ذکر اولنان ایکی نوع اقوال یکدیکرینی مفسر کورلدیکی
کبی کذلك چاینك نبات مذروعه وجبلیه دن اولمسنه ذاهب
اولنلرك روایتلری دخی مقرون صحت اولدیغی مذکوردر
بوتذکیر عدم صحت هرکس نزدنده ادنی تفکرله رهین وضوح
وبداهت اولدیغندن بوجهتجه تکثیر سواد اخطاره حاجت
کورلمز (صورت تفسیره کلنجه مخزن ادویه نك) برنجی نوع عد
ایلدیکی (بیاض چای) مومی الیهما رائف وبکر افندیلرك

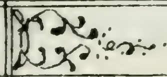
اعطا ایلدکلری ورقه ده محرر (شیسه) تعبیر اولنان چایدن
عبارت وشرح فصیحه ده چایك اول حصادی اولوب ملکلرینه
مخصوص اولدیغی سیاحیندن روایت اولنان چای ایسه لابد
بیاض چای اولوب اولیت حصاد تعبیرندن یشیل دیمك ایدوکی
تخطر اولنماسی اتحاد روایتیله رهین بداهت اولدیغی کبی یشیل
چای حقنده بیان اولنان ایکی روایتك ایسه متحد المئال ایدوکی
مستغنئ بیاندر

فائده

مومی الیه رائف افندینك بیان شفاهیسنه نظراً چایده بیاض
رنکك عملی اولمسی متبادر خاطردر بوکا بالاده چایك ماهیتنه
دائر یازیلان بندلك اخرنده بیان اولندیغی وجهله (شیسه)
دینلان چای حقنده اجرا اولنان عملیاتك مکتوم طوتلمسی ومفرداً
طبیعی کبی چایلر صنعی اوله رق تلوین اولندقلری عباره سی دلیل
واضحدر چونکه طبیعت اوراقك لون لحضرده مخلوقیتی وارسنه
بیان اولدیغندن افاده مذکوره ده تردد ایدیله مز اشته بو

مخلوقیت احضریه یه نظراً مواسمك تأثیراتی اولان رنكرلك
ظهورلری دخی قوریدلدقدن صكره عیون عمال وچشم ارباب
اشترا واعماله رونمون اولور
ایمدی (مخزن ادویه نك) بوزچای تعبیر ایلدیكی چای كه كومشی
رنكدر فرانسزجه‌دن مترجم اولان ورقهٔ مذكوره ده آق قوبروق
دیوبیان اولنان و (پقوٴ آپوٴاند پلانژ) نامیله یاد اولنه
كلان چایدن كنایت ایدوكی بالاده محرر الاسم دوقتور رائف
افندی ایله برابرلدی المعاینه تحقق ایتمشدر
قالدیكه ورقهٔ مذكوره مآلنه نظراً چایك بش نوعی براغاج محصولی
اولدیغی اكلاشیلور ایسه ده ارباب مشهوداتدن كوریشلدیكی
بالاده بیان اولنان هندیلرك افاده‌سنه نظراً هرنقدر مواسم
حصادك تأثیراتیله چای یپراقلرینك تنوعی مسلم ایسه ده سیاه
چای ایله یشیل چای براغاج یپراغی اولمیوب آیری آیری اغاجلر
محصولیدر یعنی یشیل چایك اغاجی آیری وانواعی اول اغاجدن
طوپلانلمق موسمنك تأثیراتی اولدیغی كبی سیاه چایك اغاجی

دخی آبری وانواعی کذلك تأثیر مواسم حصاددن ایلرو کلدیکی تبین ایدییور بو مشهوداته کوره ورقهٔ مذکوره ده کی روایت اتحاد شجرك تقصیر تحقیقاته محمول اولمسی لازم کلور

تنبیه

مومی الیهما رائف وبکر افندیلرك ویردکلری ورقه ده بیان اولندیغی وجهله چینولرك چایی برطاقم رایحهٔ طیبه لی ازهار وعطریات ایله تربیه ایتدکلرنده اصلا شبهه اولنمامق کرکدر چونکه (برازلیا وچاوه وهندستان) اولکالرنده یتشدیرلمکده اولان چایلرك حرائت وتنمیه وتربیه واحصاد ایدلمسی ویپراقلرینك قاورلمسی ایچون ایجاب ایدن عملیاته هرنقدر اهتمام اولنسه ینه چینولرك چایلرینه مشابهت کسب ایتمیور بوده چینولر چایه مزج ایتدکلری عطریاتی غایتله کیزلو طوتدقلری جهتله شمدی یه قدر چینه سیاحت ایدنلر بو سرّه واقف اوله مامالرندن ایلرو کلدیکی وارستهٔ اثبات براهین زائده کورینور

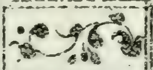
چایك باب ثانیده بیان اولنه‌جغی وجهله حاصل اولدیغی یارلردن
بو جانبلره ورود ایدنی یالکز یشیل وآق قوریوق وسیاه چایه
منحصر اولدیغنه بناءً بو جانب اطباسی بحثی بو اوچ نوع چایك
خاصهٔ نافعه ومضره‌سندن بیانه حصر ایتمشلردر ازجمله مومی الیه
دوقتور طورسسو سیاه چای نوعنی بیانده دیرکه بونك اعلاسی
یپراقلرینك سیاهه قریب کومشی رنك واوزونجه اولمسندن
ویپراغینك برقسمنك بیاضه قریب برآز اینجه تویی ایله اورتلمسندن
واوجلرینك دخی سیاه وقیر وبیاضه مائل اولمسندن معلوم
اولور اشته مومی الیهك بیان ایلدیکی سیاه چایك اعلا
نوعی بزم آق قوریوق دیدیکمز چایدر یشیل چایه کلنجه کذلك
مومی الیه دیرکه بونده برخاصیت واردرکه استعمال ایدنلر
زیاده اسنه‌مکه واغز قاشمسنه مبتلا اولورلر (اشبو یشیل
چای دوامسز برکسکنلکدن طولایی سکرلرك اختلالنی
استلزام ایدر ومعده‌یه طوتقنلق ویروب بو سببله قلبه
خلجان واعضایه خفیفجه بر دتره‌مك ووجوده ضعفیت ویره‌رك

سیاه چایك اعلاسی

یشیل چایك مضرتی

اکثریا راحتسزلکی و قرقلغی موجب اولور

وکذلك پارس انجمن فنون اعضاسندن دوقتور پاین نام حکیم دخی مواد غدائیه یه دائر یازدیغی رساله‌نك برفصلنده دیرکه اکثریشیل چای استعمال ایلیانلر کیفیات آتیه یه دوچار اولورلر چایك هضمندن برساعت قدرصکره صیجاقلقدن وکسکنلکدن (سکرلر اختلاله) واره‌رق معده ده برصقندی وقلبده خلجان واعضاده بردترملك حاصل اوله‌رق نهایت ضعفیت کلیه‌یی موجب برفنالق ظهور ایدر

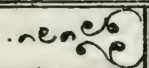
اخطار

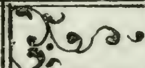
بونده کتب الطباجه (یشیل چایك) مضرتی حقنده یازیلان مقاله کندولرینك بولندقلری مواقع طبایعنه نظراً اجرا اولنان تجربه اثری اولمق لازم کلور چونکه یشیل چایی هند وافغانستان وبخارا ومغرب اهالیسنك سیاه چای انواعنه ترجیح واستعمال ایده کلدکلری حالده برکونه دوچار مضرت اولمیوب بالعکس مدار حفظ صحت بولدقلری شهوداً وروایةً وارسته بیان

کوریلیور حتی افغانستان وهندستان کبارا هالیسندن ایشیدلمشدرکه اولجابنلرده بولنان اطبّا باقدقلری خسته لره چای استعمالنی توصیه ایلدکلری حالده خسته لکنه کوره چای انواعندن قنغی نوعی استعمال ایلمسی لازم کلورایسه انی تعیین وتصریح ایدرلرایمش

(یشیل چایک رنکی سیاق ولحداوزره اولمسی طبیعی اولمیوب چوید ایله (کبریتیت کلسدن) مرکّب بویا ایله بویاندیغندن منبعثدر اشبو بویادن بدی بطمان چای ایچون برقهوه قاشیغی بویا کفایت ایدر بناءً علیه بو بویا چایک طعمنی تغییر ایتمدکدن بشقه وجودجه دخی هیچ برمضرّت ایراث ایتمز

فائده

اشته شوبندک خاتمه سی یشیل چای حقنده بالاده تسطیر اولنان اخطار مخصوصک مقارن صواب اولدیغنی مؤیّد کوریلور چونکه یشیل چایه رنک ویرن بویانک وجودجه مضرّت ایراث ایتمامسنه نظراً اول رنکده اولان چایک موافقی طبایعنه کوره

عدم مضرّتی رونموندر مع مافیه طبخ بحثنده یشیل چایك طبخنه
دائر یازیله جق صورتده توفیقاً طبخ ایدیلور ایسه ایراث مضرّت
ایتمامسی لازم کله جکی اکلاشیلور

مستعمل چایدن اجتناب اولنمنك لزومی

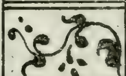
اخطار

برده چایك ذکر اولنان انواعنی و اعلاسنی بیاندن مقصد اکا
کوره چایك اشتراسنده نظر دقتی جلب ایلمکدر بو بابده (مخزن
ادویه صاحبی شو یله بر اخطاره ابتدار ایلرکه (چای ایچنلردن
بعض بی قیدان چایك مستعملنی نامستعملی ایله قارشدرمقده
ایدوکی ایشیدیلیور بو حال ضابطهٔ چای جوشانه مخالف و اول
صورتله استعمالی مضر اولدیغندن اجتناب ولنملیدر و بعض
چایجیلر استعمال اولنان چایك یپراقلرینی قوریدوب مستقلاً
و یاخود استعمال اولنمیان چای ایله مختلطاً قوطولر ایچنه قویوب
و قوطولرك قپاقلرینی قپایوب صاتمغی ارتکاب ایتدکلری جملهٔ
مسموعاتدندر (مستعمل اولان چای متعفن رایحه لو و یپراقلری
بر آز آچامش اولدیغی کبی صویه و یره جکی قوت و رنك تماميله حاصل

اولنمز بونکله نامستعملدن فرق ایدیلور بومثللو چای اشتراسندن
دخی احتراز ایدلملیدر زیرا چای استعمالندن آرزو اولنان فائده
بوندن استیفا اولنه میوب بالعکس مضرّت کورینور

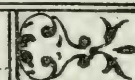

برنجی باب

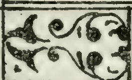

(چای طبخنک صورت وانواعی بیاننده در)

اشبو چاینک طبخ واعمالی دوائی وشربتی نامریله ایکی قسم
اولوب اقطار عالمده دائم الاجرا اولان طبخ شربتی نوعی اولدیغنه
وطبخ دوائی ایسه قلیل الاجرا ایدوکنه واشبو دوائی طبخک
محصولنک فوائدی شربتی طبخک منقوعی منافعی ایله برابر بالایضاح
باب ثانیده تفصیل اولنه جغنه بناءً بروجه زیر بیان طبخه آغاز اولنور

صورت طبخ دوائی

(الفاظ ادویه) مؤلفنک بیاننه کوره برمثقالدن زیاده جه چای
النوب برآوج یعنی یوزیکرمی درهم قدر صافی صوایچنه وضع ایله
آتش نرم اوزرنده قینادلملیدر فقط بردفعه قینادلمه ایله اکتفا
اولنمیوب بش التی دفعه تکرار ایدلملیدر قینادلدقجه لابد صو

اكسيله جكندن صو اكسلدكجه ينه مذكور المقدار صو اضافه اولنمليدر بعده برقبضه (باديان خطائی وايكی بچق مثقال قدر دارچين وضع اولنه رق تكرار بو منوال اوزره اوج دفعه دها قيناد لمليدر اناك اوزرينه درت بش قرنفيل ايله بك آز مقدار مسك وعنبر وقدركفايه شكر اضافه قلنه رق استعمال اولنمليدر

چای قهوه سی نامیله مشهور اولان طبخ دوائی صورتيدر

مخزن ادويه ده بيان اولنديغی وجهله ذكر اولنان چايك اعلا جنسندن يارم درهم (ودارچين قلمی (وخصية الثعلب مصری نام اجزادن دخی يارمشر درهم و (آشكنده ناكواری وكبابه چينی نام اجزالردن دخی ربعشر درهم اخذ اولنه رق ودوكيلوب الهٔ نيلدك طبخ اولنور وبونلرك اوزرينه اثنای طبخده ايكی قيراط عنبر اشهب اتيلور وبونلری طاتليلنديره جق مقدار (سكر نبات) قاتيلور وازجه صيجاق اولدرق ايچيلور ايسه قوای و ارواح وباه ومعده يی قوتلنديرر وآلت رجليتی فوق العاده قوامه كتورر بو صورتده طبخ حالنده بش عدد (قرنفيل) دخی اضافه

اولنور ایسه محسناتی زیاده لنور بو نوع طبخه هند اصطلاحنجه
چای قهوه سی تعبیر اولنور

صورت طبخ شربی

بنه مخزن ادویه ده بیان اولندیغنه کوره چای صوبی ربع ویا خمسی
کیدنجه ونام ایسلمی کلنجه یه قدر کوزلجه یعنی بالاعتنا قایناد لملیدر
(اندن صکره چایدان کرك چینی وکرك نقره یعنی معدنی تعبیر اولنان
چای ابریقی ایچنه مقدار کافی چای قویوب بروجه محرر قایناد یلان
صیجاق صوبی چای ابریقی ایچنده اولان چای اوزرینه دوکملیدر
(مثلا برمن طبی تعبیر اولنان یوزسکسان مثقال صو ایچون
چایك متوسطندن بر درهم یا بر مثقال واعلاسندن اندن
آز چای وضع اولنمق مقتضی اولدیغی کبی ضعیف وزبون اولان
چای نوعلرندن استعمال اولنور ایسه ایکی مثقاله قدر چای
قونیلوب چایك قوت ورایحه سی صویه دوکیلوب چای قوت
ورایحه سنی صویه ویره رك صو رنك ورایحه کسب ایتمك ایچون
(یارم ساعت قدر دمده) براقلیدر دملنمك حاصل اولنجه

صحیفهٔ آتیه ده (چایك دملندیرلسی) سرنامه لی بند ایله زیرنده کی (اخطار جامع) عنوانلی بندك لزوم مطالعه سی اخطار اولنور

چای ابریقنك ایچنده بولنان طوروی و چای برافلری چای
ابریقنك ایچنده قالمق و صوئی ایله قاریشوب دوکولمامك شرطیله
یعنی چای ابریقنك ایچنده امزیکنك سوزکوسی اولمدیغی وقت
خارجندن بر سوزکی ایله چایك صافی صوینی قدح و فنجانلره
دوکمکه اعتنا ایتملیدر شوقدرکه باب ثانیده بیان اولندیغی
وجهله چایك طبیعتنده بر آز طعم تلخ موجود اولدیغیندن بو وجه
محرز قینادلغله ویاخود بعض وقتده اجرا اولندیغی وجهله
سیجاق صویه اصلاتمغله یاوآجیلق صویه انتقال ایده جکندن
انك اصلاحی یعنی او آجیلغڭ برمرتبه ازاله سی ایچون چای
صوینی قدح و فنجانلره دوکمزدن اول بهمحال فنجانلره
فنجانلره شکر وضع اولنملیدر چایك طبیعتنده موجود
اولان بوستی اصلاح ایچون اکثریا بر مقدار قینادلمش ایملك
ویاخود سودی صب و علاوه ایدلملیدر مثلا اللی التمش درهم
چای الوب برفنجانه خمسی مقداری یعنی اون ایکی درهم قدر سود
کافیدر سودك بعضاً ترك علاوه سی جائز ایسه ده شکر علاوه

ایتمکسزین و بو جهتله عفوصتی بر آز ازاله قلنمقسزین استعمال
ایتمك مضردر بونکله برابر چای آچ قرننه ایچلمامليدر
یعنی اولجه النه بر نسنه یملك ولجبات حفظ صحتدندر چونکه
آچ قرننه ایچیلور ایسه هر ایچینه و بالخصوص صفراوی المزاج اولانه
مضرت ویرر و امراض حاره حدوثنه باعث اولور [illegible] الحاصل
چای استعمالنده چای پك صیجاق ایچامکه دخی اعتنا ایتملیدر

[illegible] شربی چاینك دوقتور [illegible] [illegible]

چای بهمه حال ایچیله جکی اثناده حاضرلنملیدر چای پیشورلدیکی
وقت مجرد ایسلیی کلمش صیجاق صو استعمالی غایت مهمدر زیرا
چای منقوعی یالکز بر حرارت عظیمه تأثیریله تمام [illegible]
طرفنه قوقوسی یاییلور بو حالده قیناسی اولان صو مطلوب
اولان درجه ده حرارتی حاصل ایده مدیکی حالده بو جهتله
نهایت ایدیلان چای صولوق و قوقوسز و غیر نافع بر حالده قالور
چای ابریقی [illegible] معدن و کرك پورسلن اولسون هر حالده درونی
قایناتن صوقله یقلوب و بر قاچ دقیقه بو وجهله ایصیدلوب

چای آچ قرننه ایچلمسنك مضرتی

چای پك صیجاق ایچلمسی تنبیهی

چای یاپیله جق صو [illegible] اعلا [illegible] دن اولمق [illegible]

چاینك دملنمسی

فنجانلری دخی بو صورتله حرارته آلشدرمق ایچون مذکور صویی
فنجانلره بوشالتدقدنصکره ابریقه اوزمی مقداری یعنی اللی درهم
قدر صو آلور فنجان ایله التی فنجان چای استیعاب ایده جك
بر چای ابریقنه اوچ درهم قدر چای قونلدقده اوزرینه
قیناق صو وضع و املا اولنور و ذکر اولنان عملیات اوزرینه
چای التی و نهایت سکز دقیقه قدر دمده توقیف اولندقدن
صکره دقتله فنجانلره وضع اولنور اگر چاینك منقوعی التی
دقیقه دن نقصان قالور ایسه خاصیت و قوت مطلوبه یی
استحصال ایده میه جکی کبی اون دقیقه دخی توقیف قالنور
ایسه منقوع مذکور خفیفجه بر نوع مرارت کسب ایدرلك
زیاده انقباض ویرر بو یاپیلمش وشهرلو ساخته کارلقدن
مستغنی بولنمش اولان اعلا چایی حین استعمالده اولجه برکره
یقامغه اصلا حاجت یوقدر زیرا چایی اولجه یقامق
تو توسنك تراکمنی محو و ازاله ایلر و بیشمش چاینی دقتلی حفظ
ایتملیدر طوتولمش بخارجیلر سرایتنه مستعد اولان هوا

وقوقولی تأثیریندن وقایه ایله رایحهٔ ذاتیه وخاصیت طبیعیه سنی
کاملاً محافظه وتأمین ایلسلیدر

اخطار جامع

مخزن ادویه‌ده چایک طبخنده ضابطه ودستور اعتبار اولنمش
اخطار ایدیلان طریق هندستانک طبیعتنه ومسکراته مبتلا
اولان اهالیسنک احوالنه کوره نافع برطریق دیمک اولوب
حالبوکه بومجاور بیت خدا (سیّد محمد عزت) بینوانک
دیباجه‌ده بیان اولندیغی وجهله مدت مدیده چای استعمالنده
سبق ایدن تجربهٔ عاجزانه‌سی فرانسه اطبای حذاقت انتماسنک
تجربه‌لری مرکزنده مثبوت الاثر بولندیغنه بناءً مؤلفهٔ بوی ایلهمک
چایک تام یارم ساعت دمده طوردیرلمسی حقنده اولان رأیی
اصوب اولدیغی رأینده‌یم وبرده صورت طبخ شرحی بندنده
مخزن ادویه صاحبنک چایک صیجاق صوده اصلا دلوق تعبیریله
سوقی ایلدیکی فقره بعضاً برایکی دوا چایک استعمالنه دائر ایدوکنی
اخطار ایلرم

چای لیمونی

چای نوقاروده دوقتور طورسمونك تعریفی وجمله طبخ واحضارنا
اولندقده سود اضافه اولنمدیغی وقت برفنجان چای ایچنه اون
دامله قدر لیمون صیقیلوب ایچلمك دخی جمله اصول جاریه‌ده
چای جوشانده‌ر لیمون صیقلمقلغك سببی چایلك طبیعتنده‌ده
حدت ویرد صورتده موقظ ومنبه برحالت اولدیغندن اکا
یعنی حدت حرارتی تعدیل ایتمك تضیه سندن عبارت ایدیکی
مومی الیه دوقتور دانتف افندی طرفندن بیان اولنمشدر

چای با ثمر کچراتی

ثمر کچراتیدن درت بش دانه‌سی برکوچك فنجانده سباوروك صیجاق
صو ایله اصلاندیلور وسکز اون دقیقه طوردیریلور ایسه لعل
کبی برلطیف قرمزی رنکلی صو اولور حاضرلنمش بوفنجان توتلش
سودسز چایك ایچنه لیمون یرینه اشبو کچراتی صویندن برمقدار
اضافه اولنوب ایچلمسی بنی بشقه‌جه لطافت وخاصیت ویرر

وانیلیا لو چای

دوقتور رائف افندینك تقدیر و تعدیلنه كوره یارم درهم قدر وانیلیا ال ایله اوفاق اوفاق قیریلوب چای ایله برابر چای ابریقنه وضع ایدیلور چاینك دمی طوردیرلدیغی مدتجه وانیلیادن استفاده اولنه جق خاصیت و رائحه دخی صویه انتقال ایدر سود بولندیغی وقت سود علاوه اولنور بولنمدیغی زمان استیلور ایسه لیمون صقیلور صفای بال ایله ایچیلور

منافع وانیلیا

باب ثانیده بیان اولدیغی وجهله چای هر دوانده مالك اولدیغی خواصك سرعت تأثیرینه خدمت ایده كلدیكنه ومذكور وانیلیا ایسه طباً قیمتدار بر معطر و منبه (ومضاد التشنج) اولدرق ریح رحم ایله مترافق حمای نسبانیه ده و شیوخلك حمای نسبانیه لرنده وكثرت فصددن نشأت ایدن ضعفیت ایله مترافق حماده وقوه باهیه یی تزییدده وچوقلاملحه كبی بعض ادویه نك رائحه سنی تعطیرده قوللانیله كلدیكنه بناءً چای ایله استعمال اولندیغی

وقت چایدن بوندن اولان متزید قوۀ باهیه و دافعیت حمای سبابیه
بو منفعتی تحسین ایده‌جککی چاینک رایحه‌سنی نخی تعطیر
ایدلمک اوزره یاپلمسی متفق علیهدر

صورت تهیهٔ اهالی هند و افغان

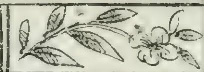
بعض ارباب وقوفک استعمالنده و اعمال ایدنلردن مشاهده اولنه
کوره اهالی هند و افغان چای صوینی سماورده قینامیوب
الیکه تمیز مثلا برتنجی ایچنده قیناده رق چاینک اوزرینه دوکمکله
و یا آتوق حالینی اوصو ایچنده وضع ایتمکله حشلاتوب برچوق مدت
دملندیریورلر (بو حالده) لابد اوصوینک صیجاقلغی سماورده
قینادیلان صوینک صیجاقلغی قوتی حائز اوله میه جغنه نظراً
چایدن دم آوانین صویه دوکلمسی آرزو اولنان رنک و رایحه
و لونتی آنجق یارم ساعتده حاصل اوله بیلور

... چای برقاعدهٔ افغانیان

دیکر بر صنف اهالینک دیگری ... ده واسع و اغزینه کادر
عالی وسطنده ... چای جفنه مخصوص برقاب ایچنده اولا

صو قینادیلوب انك اوزرینه چای وضع اولنور و در حال او
قابك عینی اوله رق احضار ایدیلان دیکر قابه اقداریلور واشبو
اقدارلق بکرمی اوتوز کره قدر تکرار ایدیلور واقدارمه ده ایچنده
چای بولنان قابی بر آز یوکسك طوتمغه واو صورتله اقدارمه
اصولنی اجرا ایلمکه اعتنا قلنور بر طرفدن دخی بر قابده احضار
ایدیلان سود مقدارا نصفی قالنجه یعنی مثلا ایکی قیه سودك
بر ویاخود بش قیه سودك ایکیچق واون قیه سودك بش قیه سی
قالنجه یه دکین قینادیلور چایك اقدارمسی و سودك
قینامسی ختام بولدقدن صکره همان اولا مقدار کافی شکر
ومتعاقبا مذکور سود وضع اولنوب وقابنك اغزی قپانوب
بر مدتجك یعنی التی دقیقه قدر طوردیریلور اندن صکره
سوزیله رك چای قدحلریله ایچلمکه باشلانیلور
اکرچه بو صورتله طبخ اولنان چای لطافت وتربیه وجود
وبسط قوت جهتیله هر وجهله دلپسند ارباب دقت اولدیغی
درکار ایسه ده اعمالنده اولان کلفت اکثر مواقعده اکا میلدن

باعث فراغت اولور

تتمه

باب اولدن اولجه (اخطار) عنوانیله یازیلان مقاله ده بیان اولندیغی اوزره یشیل چاینك وجوده برکونه مضرت ایراث ایتامسی حقنده افغانیان کبی یشیل چای ایچنلرك اعتقادی یشیل چاینك اشته شو بالاده بیان ایتدیکمز طبخ اخیر وجهله طبخ اولنمسندن نشأت ایتمسیله یشیل چاینك طبخی بو نوع طبخدن عبارت بولندیغی اخطار اولنور

صورت دیکر طبخ چای با ماکنهٔ نو ایجاد

چای طبخنه مخصوص اوروپاده نوع جدید ماکنه لر ایجاد اولنوب منتشر اولمشدر ازجمله بر جنسنك اوستنده قبه رسمنده بللوری و ایچنده بعض آلات لازمه سی و التنده اسپرتو قونوب یانجق مخصوص قابی واردر بونکله چای طبخنه هوس ایدنلر ماکنه سنی اشترا ایده جکلری محلدن تعرفه سنی الور اکا کوره چای طبخنی بجرر لر بونکله چای طبخی مجرد برانکلیجه قبیلندن

اولمق ويا اثناى سفرده آتش بولنماميله ويلخود بولنور ايسه ده
بر درجه كسب سرعت وسهولت قصد ايدلمسيله اختيار اولنديلو
يوخسه بويله ماكنه واسپرتو ايله ياپيلان چايك منقوعى
بر وجه محرر سماور واسطه سيله بالاعتنا اعمال واحضار ايديلان
چايك نفاست ولطافتنه مقيس اوله ميه جغى مشروب چاى اده
كمال مراق واعتنالرى اولان ذوات عندلرنده مبرهن ومصدقدر

ايكنجى باب

چايك عمومى وخصوصى فوائد ومنافعى بياننده در

بيانه حاجت اولمديغى وجهله هر بر شيئك خواص ومنافعى
يا الهام ايله ويا خود تجربه ايله ميدانه چيقار اشبو نوع
بجثمز اولان چايك خواص ومنافعى كه جناب حق تعالى وضع
وايداع ايلمشدر هر شيئك محتاج اولديغى عقلك مناسبه
الاحتياجى اولان وتوسعه بخش مشارب بولنان تجربه مادينه
ميدانه چيقمشدر چونكه چايى ابتدا بولوب نفعنى من غير نيه
كوردكى بالاخره اكلاشيلان بر صاحب ملك اقبالدندر

صکره لدی التجربه بروجه زیر بالتدریج میدانه چیقمشدر

چاینك ابتدا نه وجهله بولندیغی و نه صورتله منافعی تجربه ایدلدیکی بیانی

شرح قصیدهٔ نعمة التایده بیان اولندیغی وجهله ختا اولکاسی
ملکنك ندیم خاصلرندن بری برعلته دوچار اوله رق کندیجه
لونی صرارمش وحسن وآن وجهی کیدوب هیئت بشاشت
انتماسی تغیر ایتمش اولمسی ملك مشار الیهك مصاحب مزبوره
اولکی کبی اعتبار ایتمامسنه و منادمه سندن استهجان و مسامره سندن
استکراه ایدرك نتیجهٔ حال حضورینه کلمکدن منع ایلمسنه
باعث اولدیغی کبی مؤخرا مخصصاتی دخی قطع اولنمغله مومی الیه
دوچار اولدیغی شو مصیبت عظیمه دن دولایی زهرابه نوش
اضطراب و نهایت کرفتار خروج وصعود بوادی وجبال دشوار
ذهاب اولمشدر بو حال ایله حیران حیران طاغ واوه لرده کزوب
مسقط رأسندن واولاد وعیالندن مفارقت ونائل اولدیغی
اعتبار وسامانندن مباعدت ایلدیکی جهتله کندوبه حالت
موت کلوب وآجیقدقجه بولدیغی اوتلری تناول لره در بولندیغی

حالده برازالق برمقتضای سوق خطا چای بولنان بر محله یولی
اوغرامش واچلغندن طولایی بیلمیه رك چای یمکه مجبور اولمشدر
چایك طعمی کندویه موافق کلدیکی جهتله بر نیجه ایام استعمالنه
دوام ایتمش و وجودندن دوچار اولدیغی استقامدن کلی بوینه
زائل اوله کلدیکنی حس ایله زمان قلیلده عافیتنك عودتنه موفقیته
وسیله اوله جغینی اکلایوب بناءً علیه دوامی ایتدرمشدر و
زوالی مستحیل کبی کورینان علتی کلیاً زائل اولدقدن ماعدا
هزال و عسبجوب وصفرت وجودی مندفع اولوب اولکندن
زیاده وجودی حسن نضارت ورونق و بهجت اکتسا ایلمش
اولدیغنی کوروب محیرته طالمش وجناب عافیت بخشای
انام وحضرت خالق لاینامه تشکر ایتمشدر ملك مشار الیهك
مصاحبلرندن اولوب بو آدمی کوروب سبب صحتنی بالسؤال
اکلامش اولان بر ذات حضور ملکه عرض کیفیت ایتمکله
ملك مشار الیه کسب عافیت ایدن مصاحب مطرودی
یاننه کتوروب استفسار حال ایتمکله الدیغی جوابه نظراً

مذکور چاینك تأثیرات جلیلهٔ غرابت افزاسندن تعجب ایلمسی و حالا
ینیجه حذاق اطبایی ارسال ایله چاینك موقع جغرافیه‌سنی معاینه
و وافر چای طوپلاتوب بالتجربه چاینك خواصنی استنباط ایتدرمکه
مجبوریت الویرمشدر بو تجربه تکرر ایده ایده اطبای مزبوره ادویهٔ
سائره‌نك حاوی اولمدیغی خواص و منافع چایده مودوع دست
قدرت اولدیغنی کلاملریله معالجه‌سندن عاجز قالنه جق
علته انکله معالجه ایتمك اوزره خواص مجربه‌یی کتب و تحریر
ایلمشلردر

و علی روایة چین اهالیسی حیوانات وحشیه‌دن برشکارلك اتنده
خواص عجیبه و مزایای غریبه کوردکلری جهتله انی صید ایله
لحمنی اکله حریص و دلداده اولوب شو قدر که بو حیوانك شدت
قسوت و غایت صلابتندن ناشی اهالئ مرقومه‌دن بر
جم غفیر انك صیدینه کتدکلری حالده برکون ایچنده انجق بر
راسنی اولایه بیلوب عودت ایتدکلرنده انك طبخیله برکونده‌ها
اوغراشمغی و بونره مشغول طبخ اولدقلری کون دیکر جماعت دخی

چیقوب دیکرینک صیدینه مشغول اولوب اوکون آولیه بیلدکلری
آوك ایرته‌سی کونی انلردخی اشتغال طبخنه قیام ایلمکی وفقط
طبخنده تجربه‌نك اغزینی قپاقسز بوراقمغی اعتیاد ایلدکلری جهتله
پیشورمکه موفق اوله‌مزلر ایدی برکون شجرهٔ چایدن برمقدار
یپراق طوپلایوب شکار مذکورك پشورلدیکی تجربه‌یه آنی
قپاق ایلدکلری اوزرینه اوکون حیوان مذکورك لحمی خلاف
عادت غایت کوزل وچابوق پیشمش اولدیغنی عند الکشف
کوردکلرندن اکاسبب چایك تجربه‌یه قپاق اتخاذ اولندیغی قضیه‌سی
ایدوکنی درك ایلدکلرندن انکله طبخی اعتیاد ایتدیلر واستعمال
ایده ایده نیجه منافعنی عند التجربه مشاهده ایدوب برطرفدن
بونلرجه وجانب دیکردن چایك بالتدریج منتشر اولدیغی محللرجه
چایدن هزار منافع کورنلر چایك نقل وضبط منافعنه قیام
ایلدیلر اشته بیان منافع وخواص ایله برابر چای قرنا وبعدا
جوانب اربعه‌ده بولنان ممالکه نشر اولنه لوله قرن حادی
عشره قدر خیلی یایلدی قرن مذکور ابتدالرنده دخی انکلیزلرجه

چیندن انکلتره‌یه چای جلب و بو جهتله اورادن بالتدریج اوروپا
قطعه‌سنك هر جهتنه نشر ایدلمکه آغاز اولندی

ذیل اولدیغکه موسی الیهما دوقتور وائف و بکرافندیلرك ویردکاری
ایرقهٔ مترجمه‌ده بیان اولندیغی وجهله ازمنهٔ قدیمه‌ده چای اوروپا
قطعه‌سنجه مجهول ایکن بوندن ایکی یوز اون درت سنه مقدّم
هند قومپانیه‌سی واسطه‌سیله قطعهٔ مذکوره‌یه کتوریلوب
هرطرفه نشر اولنغه و اوروپا اطباسی نزدنده دخی عند التجربه
فوائد عدیده‌سی کورلمکه باشلامشدر

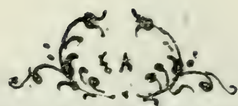
بناءً علیه چای بوطرفلرجه دخی بو صورتله نظر اعتباره النمش
و بسرعت تامه رواج بولمشدرکه الیوم سنه‌ده یتمش میلیون
بطلان انکلتره‌ده و اوچیوز بیك کیلوغرام فرانسه‌ده استعمال اولنور
درجه‌سنه اولمشدر حتی قصیدهٔ مزبوره شرحنك بیاننه
کوره اوروپادن فاس قطعه‌سنه دخی کلمکله قطعهٔ مذکوره‌ده
[illegible] زماننده غوثیتله مشتهر بولنان
[illegible] نام شیخ المشایخ اولوب بناءً علیه اولوقت

انکلتره و فرانسه‌ده
سنه‌ده نقدر چای
تسورلدیکی

اهالی فاسدن بونی اولامشار ایهاك استعمال ایلدیکنی کوروب
ایشیدنلر بالاخره چای استعمالنك رهین قدر واعتبار وقرین
قبول ذوی الابصار اوله جغنی بیلمشلردر

اغاز بیان منافع وخاصیت چای

باب اولده چایك صورت طبخ دوائیسنك برنجیسنی بیان ایدن
(الفاظ ادویه) صاحبی دیرکه (چای) درجهٔ ثانیه ده حار ورطبدر
چای (مُحَلِّلْ) (ومُسَخِّنْ) (ومُعَرِّقْ) (وهاضِم) (ومُقَوّیدُر)
(ومُرَوِّح ارواحدر) چایه مداومت (رنك انسانی یه حمرت لطیفه
ویرر (وبدنی نرم ایدر یعنی یومشادر (وقلب ودماغ ومعده
ایله جکره قوت بخش ایلر) (وطعامه اشتها کتورر دیکی کبی (هضم
ایتدیرر) (وهیضه) که ریح اصفردر السنهٔ افرنجیه ده قولرا
دینور بو مرضه کوزل بر علاجدر (وبواسیر) (وقولنج) (وسُل
وسرفه) (وضیق النَّفَسْ) نام علتلرك دفعنه امداد ایدر وبالخصوص
چایك صوده قینادلمسی ایله ارسلانك یاره لدیغی محل ییقانور
واعابه ایدیلور یعنی ایچیریاورایسه زهرینی ازاله ایدوب

التيامنه وسيله اولور

بو بابده مخزن ادويه صاحبى دخى شو وجهله تقرير معلومات ايدركه اشبو چايك اعلا نوعى مراتب ثلاثه سنده حاردر يعنى استعمال ايدنلره حرارت ويرر نوع مذكوردن ماعداسى ايكنجى مرتبه نك نهايتنه قدر حرارت ويرر اندن صكره يبوست ويرمك مقتضاى طبيعتيدر بعض اطبا اگرچه تسكين حرارت وعطش والتهاب باطن و دفع ضرر شراب ايچون استعمال اولنه گلديگنه نظراً چايك طبيعتى بارد اولديغنه قائل اولمش ايسهلرده بو بابده وهمه دوشمشلردر چايك افعال مذكوره يه سبب ظهور اولمسى چايك طبخنده تلطيف وتقطيع اولنمسندن ايلرو گلمشدر يوخسه طبعاً بارد اولوبده بوكا باعث اولور ديمك دگلدر

بو حالده چاى بلغملرى واَخْلاطِ لُزِجَه يى ومُعَطِّشَهٔ مُلْتَهِبَه يى تسكينه وشرابدن حاصل اولان رطوباتى دفعه سببدر چايك افعال وخواصى بياننده اطبا ديرلركه چاى قوا وارواح

ومعده یه وطبیعتی مبرود ویا مرطوب اولانك باهنه تقویت
ویرر ومُنَشِّط ومُنعِظ ومُلَطِّف ومُقَطِّع ومُفَتِّح
ومُنضِج اولدیغی کبی موادی ترقیق ایدر ومُعَرِّق وبولی مدرّ
وعطش کاذب وصداع بارد والتهاب معده وجشای دخانی‌یی
تسکین ایدر وبوزده اولان حمرت غلیظه‌یی که قان کبی بررنك
کوربنور تصفیه ایلر وادویه‌یی قعر معده‌یه وعمق بدنه
ایندیرر ومعده ودماغی منقیدر وبخارلك واغزده
حاصل اولان بدقوقونك وشراب وصارمساق قوقولرینك
ازاله‌سی وکوزل قوقولرك تقویه‌سی خصوصنده بغایت مفیددر
وخفقان وامراض قلب وانبساط نَفَس وانتصاب نفَس
وازالهٔ غمّ وهمّ ویرقان وسوء القُنیَه واستسقا وامراض
سددی وبواسیر وبرودتدن حاصل اولان حبس وتقاطر بول
خصوصلرنده وبُبرَك ضعفی امرنده چایك منفرداً ویاخود ادویهٔ
مناسبه ایله معاً استعمالی دخی فائدهٔ مؤثره‌یی جامعدر
وچایك پیشمشی اورام صلبه وبواسیرك اوزرینه سوریلورسه

دخی تسکین اوجاعه باعث اولور وبخاری دخی تعریق بدن
وتنویم ناس ایچون مفید در
قالدیکه معده ده کرك طعام سابقدن وکرك دیکر سببدن
حاصل اولان اخلاط فاسده لزجهٔ ردیه دن ناشی وجودده
ثقالت وککرمك ونفخ حاصل اولور ایسه چاینك نفعی مشهوددر
فقط زیاده صیجاق اوله رق استعمالی هر وقتده وخصوصا
اوقات حارّه ده مضرتی موجبدر بناءً علیه مزاجی حار
اولنلر وکنجلر بوندن قاچنملیدر وصیجاق طعام اوزرینه
بك صیجاق چای ایچمك هیچ جائز دکلدر بلکه آز صیجاق
اوله رق چای استعمال اولنور ایسه طعامك سریعا تحلیل
وانهضامنه باعث اوله جغندن اطبا بو جهتك منفعتنی
تصریح ایلمشلردر بناءً علیه اکثر نصارا وافرنج واعجام
صباح وقتنده قهوه التی ایدلسی عقیبنده واخشام اوزری
دخی بعد الطعام ایکی ساعت مرورنده انحدار غدایه باعث
اولدیغی مطالعه سیله چای استعمال ایتمکدن فراغت ایتمزلر

چاینك زیاده صیجاق ایچلمسندن مضرت اولدیغی

چاینك صباحلری ابر[illegible] عقیبنده بیلمك ... ایکی ساعت اخشاملری ... صکره ایچلمسی لزومی

چایك الئ خیرلی مصلحی محرور المزاج اولنلره کوره قرنفل وکچی سودی
ومبرود اولنلره کوره قرنفیل وبادیان خطائی وزنجبیل
ودارچین کبی اجزادن وحرارت غریزیه نك انعاش وتحریکی
ضمننده عودهندی وعنبر وزعفران ودارچینی کبی ادویه
مصلح چای عد اولنور باهك تقویتی وکثرت جماعدن حاصل
اولان مضرتك دفعی آرزو اولنور ایسه خصیة الثعلب
ودارچینی وعنبر وسود ایله چایی استعمال ایتمك کرکدر
ومسهل وقابض وملین ومقوی دوالردن هر قنغیسی
چای ایله استعمال اولنور ایسه اول دوالرك خاصیتی قوتلو
اولور مثلا چای تربد وراوند چینی ایله قینادیلوب
ایچیلور ایسه صفرا وبلغم لزج دینلان اخلاطی اخراج ایدر
واکر بنفشه وپرسیاوشان واصل السوس وکل خطمی
وبابونه وسنامکی ایله قینادیلوب طورلدیریلور وایچنه
طعام طوزی وخام شکر وروغن کل قاتیلورده انکله احتقان
ایدیلور ایسه سهولتله فضول لزجهٔ بارده دن امعائی تنقیه ایدر

چایك مصلح اولدیغی

تقویت باه ایچون چای

آق قهوه دینیلان چاینك منافعی

بوقاروده بحثنده تفصیل اولنوب لسانمزجه اق قویروق تعبیر
ایدیلان چای حقنده دوقتور طورسسو دخی معلومات
وتجربه سنی شو وجهله یازار که بو نوع چاینك شرب واستعمالی
غایت لطیف اولدیغی کبی صحت وعافیتجه دخی بغایت منفعتلیدر
وعلی العموم وجودجه برحسن حال ومشاغل ذهنیه وجسمیه
ایچون حسن عافیتی موجب اولدیغی کبی وجود انسانده حرارت
غریزیه نك نظامی اوزره جریاننه وضعف وفنالقلرك
دفعنه باعث اولور

مومی الیهما دوقتور رائف وبکر افندیلرك ویردکلری
ورقه نك بیان ایلدیکی منافعه کلنجه چای برطاقم
کیمیاکر جانبلرندن تحلیل اولنه رق ترکیباتنده جزئی
مقدار عطر وتانن وصمغ وزلال وخشبی واملاح موجود
اولدقدن بشقه کندویه مخصوص چائین تسمیه اولنور
برجوهر موجود ایدوکی وبو جوهرك قهوه نك جوهری
اولان قهوه ئین تعبیر اولنان جوهره مشابهت تامه سی

بولندیغی میدانه چیقمشدر بونلردن بشقه چایده

جِبُنْ تسمیه اولنور بسیلیجی دیکر مواد موجود اولدیغی

مجرّبدر بو سببدن طولایی چینك شمال طرفلرنده

بولنان اهالی چایی خشلایوب صوینی دوکدکدن

صکره یپراقلرینی سبزوات کبی اکل ایدرلر چای شکر

وضع اولنەرق اغزی یاقیه جق درجه ده صیجاق استعمال

اولنور ایسه تربیهٔ وجود خصوصنده قهوه دن دها

دوندر فقط ذاتنجه قهوه دن زیاده سهولتله هضم اولور

چای اشاغیده بیان اولنه جق مقدار یعنی اعتدال اوزره

استعمال اولنور ایسه موقظ ومنبه اولدیغی جهتله دوران

دمی ارتدیروب نبضك ضربانك تزایدینه وافرازات

وافراغات بدنیه یی تسهیله باعث اولور ولطافت

اوزره قوای دماغیه یی ایقاظ ایدرك قوهٔ عقلیه

وفهمیه نك اشتغالنه وبناءً علیه ذهنك فاعلیت

وعاملیتنه معاونت ایلر ومعدوی اولدیغی جهتله ضعیف

چایك صحیه افاعیلجه مداعتدال شربی

چایك مقدار بجهمله اعتدال شربی

المعده اولوب هضمده صعوبت چکن کیمسه لره منافع
کلیه بخش ایدر

اما حد اعتدالدن زیاده استعمال اولنور ایسه طبیعته
قبضلق ایراث ایدوب دماغی خفیف اویوشدرمغه
و بو جهتله افعال دماغیه نک بطائتنه و معده جه صانجی
حصولنه سبب اولور

چای اکثریت اوزره هضمی تسهیل ایچون استعمال
اولندیغندن قواعد طبیه عمومیه جه طعامدن ایکی ویا
اوچ ساعت کچدکده و قواعد صحیه جه صباح طعامنک
عقیبنده و اخشام طعامندن ایکی ساعت صکره اللی
درهملک فنجانله ایکی ویا اوچ فنجان استعمال اولنمسی اقتضا
ایدر و زیاده ایچمکدن اجتناب ایدلملیدر و چای درلدیجی
معالجاتدن معدود اولدیغی جهتله تجرد درلتمک ایچون
ایچیلور ایسه اغز یانمیه جق صورتده صیجاق استعمال
اولنملیدر و بر وجه بالا یاپلمش چای صغوقیله رف

چای حد اعتدالدن زیاده ایچلمسندن حاصل اولدیغی مضرات

چای صباح طعامی ویا اخشام طعامی عقیبنده طعامدن ایکی ساعت صکره ایچلملیدر

چایک مقدار مفیدی

صغوق چایک فائده سی

ایچیلور ایسه او حالده بر فائده کورلمز

مومی الیهما رائف و بکر افندیلرك قانون الصحه نام
رساله لرنده بیان اولندیغی وجهله چای و قهوه و بونلره
مماثل مشروبات منبهه و موقظه نڭ هوالری حار و
رطب اولان موقعلرده استعمال اولنمسی اقتضا ایدر
و هوالری حار و یابس اولان موقعلرده بر قات
دها قانڭ ایقاظنی ارتدیره جغندن استعمالی غیر
جائزدر بلاد بارده ده استعمالی ایسه درجهٔ وجوبده
ایدوکی متفق علیه در

(باب ثالث چایڭ جملهٔ مصلحلرندن بولنان آق عنبر بیاننده‌در)

مبحوث عنه اولان چایه عنبر اشهبك مصلح عد اولندیغی بالاده یازلمش ایدی بوحالده چای ایله صورت مزج واستعمالنك تعریفی لازم کلدی شویله‌که چای قاشیغنه نخود قدر یاده‌ها زیاده‌جه عنبر قویوب قاشیغی آتش اوزرنده طوته‌رق اریتدکدن صکره بر فنجانده حاضر ایدلمش صوغوق صویك ایچینه براقمالیدرکه عنبر قاشیقده قالسون وبریره آقوبده بولشماسون پیشن چایی فنجانه دوکرایکن او عنبرلی قاشیق اقان چایك آلتنه طوتملیدرکه اقان چای صب اولندقجه عنبر چایه ایوجه خلط ومزج اولنسون وباغی تأثیر ایتسون

❀ (آق عنبر استعمالنك منافع وفوائدی) ❀

اشبو عنبرك ذاتنده دخی عرب وعجم وهند حکماء متقدمین ومتأخرینی خیلی منافع ذکر ایلمش

اولدقلرندن منافع مذكوره نك بوراده بيانى ايجاب حفظ
صحت عد ايدلدى (مخزن ادويه) صاحبى بو وجهله
تفصيل وبيان ايتمشدركه (عنبر) طبيعتده برنجى مرتبه ده
يابس وايكنجى مرتبه ده حار اولديغندن حين استعمالنده
ذكر اولنان منافع شو وجهله بيان اولندى (عنبر)
نزد حكماده ارواح دينلان جواهرك وانلرك حيوانى
ونفسانى وطبيعى قوتلرينك حافظيدر ومبرود
المزاج اولنلره زياده فرح ويرر وخواس خمسۀ
ظاهره وباطنه يى قوتلنديرر وباه وطعام حقلرنده
اولان اشتهايى تحريك ايدر واسهال وقبض كبى
حالاته وكثرت اوجاعه وسست انداملغه ويريله جك
ادويه نك شربندن حاصل اولان تأثيراتى تزييد ايدر
وسده لره انفتاح ويرر واقتضاسنه كوره سمومه مقاوم
اولمقده بادزهر مقامنه قائم اولور چونكه آق عنبر
معاجين وتراكيبدن آرزو اولنان افعاله قوت ويرر

وعموماً امراض بارديه‌يى وخصوصاً امراض بارده دماغيّه
وقلبيه‌يى دفع ايلر وآغزقوقوسنى تطييب ايدر
وباخصوص امراض حارهٔ قلبيه ودماغيّه‌نك دفعنده
باهرالاثردر وحرارت غريزيه‌يى اويانديروب
مُنْعِش ومرفوع ايلر ومُسِنّ اولنلرك رأس وصدر
وقلب ومعده وكبد وطحال وكُليه ومثانه‌لرنده
حدوث ايدن امراضنه زياده موافقدر وفالج ولَقْوه
ورعشه وكُزاز وخَدَرْ وصداع بارد وشقيقه
وجنون ونزلات مزمنه واوجاع كوش وتحليل رياح
كوش وامراض بِنى وسينه واسكى سرفه ورَبُو
وقرحهٔ شش وضعف قلب وخَفَقان وغشى
وضعف معده وضعف كبد واستسقا ويَرَقان
واوجاع معده وطِحال وكُرْوَه نام علل وامراضنده ومعدْ
وامْعاده مجتمع رياح ومفاصل واعصابده حادث
اولان اوجاع خصوصنده كرك شرب وكرك سَعوط

وكرك تدهين وكرك بخور جهتلريله استعمالی نافعدر
ذكر اولنان عنبر ماء عسل ايله يعنی بال شربتی ايله دائما
ايچلمسی باهدن مأيوس اولنلرك اعادهٔ باهنه خدمت
ايلر واشبو عنبر غاليه وياخود ادهان حاره ايله
اعضاء تناسله طلا اولنور ايسه اعضاء تناسلی قوی
وباهی تحريك ايدر واحليل ذكره طلا اولنور ايسه
جماعدن طرفينك حاصل ايده جكی لذتی حد افراطه ابلاغ
ايلر اشبو عنبردن اوچ كون دوام ايتمك اوزره بهر كون
بر ردنك يعنی ربع درهم ايچيلور ايسه معده نك
اغزنده اولان دردی كرك اسكی وكرك يكی اولسون
دفعه نافعدر اشبو عنبر ايام وباوسمومده ايچيلور ايسه
وبا وسمومی دفع ايدر وتبخير اولنور ايسه هواء وبائی يی
اصلاح ايلر وحيوانات مضره نك فرارينه سبب
اولور ذكر اولنان اموردده عنبری قوقلامق
قوی الاثردر فقط عنبرك طبيعتی بالاده يازلديغی

وجهله مرتبهٔ اولى ده خُشك ومرتبهٔ ثانيه ده كرم
اولديغندن دمك غليان ورقتنه باعث اولور وبنابرين
محرور المزاج اولنلرك مزاجنده فنالق توليدايلر بونى دفع
ايچون كافور وسرد وتازه ميوه ايله اصلاح لازمدر
اشبوعنبرى ادهان حاره ايله برابر سَعوط يعنى برونه
چكمك امراض باردهٔ دماغيه يى دفع ايدر ودماغك
سده لرينى تفتيح ايلر ذكراولنان عنبرك پاموقه
سوررك طاشنمسى برد وضعف معده دن
حادث اولان استطلاق بطنى دفع ايدر فقط اَمعايه
دخى مضرتى دركار اولديغندن صمغ عربى ايله استعمال
ايدرك اومضرّتى دفع ايلمك ايجاب ايلر بعض اطبا روح
كبدى تضعيفه باعث عدايلمش وتباشير وكشنيز كبى
ادويهٔ بارده يى اكا بوبابده مصلح كوسترمشدر وينه
ديمشدركه اشبوعنبرى چوق اكل ايتمك وچوق قوقلامق
ماشرا وحُمره نام علتلرى اياقلاندير انك دخى

مصلحی کافور وخیار قوقلامقدر بو بابده الك زیاده دقت
اولنه جق شو دقیقه درکه عنبر ایچیلدیکی وقت ربع
درهمدن زیاده ایچلمامليدر اطبای متأخریندن
(نصرت افندی) دخی طبّه دائر مشهور رساله سنده ه
یازمشدرکه عنبر هرکسك معلومیدرکه انواع
طبیّه نك سلطانی بر عظیم الشان مفرد در
اطبانك اتفاقی اوزره هرنه قدر جواهر جامع معاجین
کبار وتراکیب مفیده وار ایسه ایچنده عنبر بولنمدیغی
حالده او معجون ضعیفدر مراد بوندن کندو تجربه مزی
اثبات ایله عنبر استعمالنه میل ایدن احبابه افاده
وتنبیهدر اولا معلوم اوله که عنبر دمی غلیانه کتورر
و اسودی ماشرا احداث ایدر اجتناب لازمدر
حاصلی قرق یاشندن اول عنبرك استعمالنه محتاج اولنلر
ایچنه ربعی مقدار یا بنفشه ویا صمغ عربی اضافه ایله
استعمال ایلسون دیو کبار اطبا ارشاد ایلدیلر بر آدم

قرق یاشندن اولنلرك عنبر
استعمالی مقداری اولجغی

مثلا اللی التمش یاشنه وارد قده البته قوالره ضعف کلوب
مألوفات عادیه لرنده درلو درلو خلل ظهور ایتمکه باشلر
سیّما جماعده جمله دن زیاده کسل وعقیبنده قلت
حرارتدن ناشی بعض علل حادث اولهجغی ظاهر وهرکسه
باهردر بوحالده ذی قدرت اولان کمسنه لر آق عنبر
استعمالنده غفلت ایتمامیلیدر انجق کندو جاننه کرم ایدوبده
بومصرفی فدا ایدن نادردر اکر صلاح طرفی غالب
اولور ایسه عبادته قوتم زیاده اولسون نیتیله استعمال
ایله دنیا واخرت صلاحنی جمع ایتمش اولور لکن نفسنه
بوقدرجه مصرفی چوق کورنی کوردك بوعنبرك
هردرلو استعمالی وفوائدی کتب طبیهٔ قدیمه ده مسطوردر

باشی قوقدن زیاده اولنلوك عنبر استعمالندن غافل اولماملری

(خلقت عنبر)

عنبرك خلقت وماهیتنه دائر ترجمهٔ قاموسده مذکور
اولان فقره دخی علاوهٔ وقوف معلومات اولمق ایچون
بورایه درج وتسطیر قلنمشدر عنبر طیب معروف

اسميدر بونك ماده سی بر دابهٔ بحریه نك روث
وفضله سيدر ياخود درياده كائن بر پيكاردن زفت
كبی قينايوب چيقار يعنی دهنيتی سببيله صويك اوزرينه
چيقوب منجمد اولدقده موج سوروب ساحل درياده
بولنور مترجم ديركه اشبوعنبرماده سنده
متقدمين ومتأخرين اختلاف ايلديلر مؤلفك بيانی
متقدمينه كوره در حتی ديرلركه كاهجه اول منجمد
اولان نسنه يی بالقلر يودوب كنديلرينه مضر اولمغله
هلاك اولوب ضرب امواجله ساحلده بولدقدن
صكره قرنلرينی ياروب چيقاررلر ايمش ومتأخرينه
كوره بعض جزائر هند جبالنده اولان بال آريلری
خوشبو نباتاتدن رعی ايله حاصل ايلديكی عسل دركه
كثرت باران سببيله آريلرك قوانلرينی سيل
صولی درياية كتوردكده اجزای عسليه سی
محو اولوب اجزای شمعيه سی باقی قالدقده موج ساحله

آقوب انده بولنور وبوقول طبعه ملائمدر زيرا بعض
عنبرلرده آري قنادي واياغي وقويروغي مشاهده
اولنور وعنبرك اجودي اشهبي نوعيدركه آقلغي
قاره لغنه غالب اولاندر انتهى   خطۀ يمانيه ده طول
مدت مأموريت ويرمش اولنلردن برذات موثوق
بوبابده معلومات ومسموعات محليه سني بيان معرضنده
ديركه عنبر قعر درياده منتاركبي بر نوع
نباتدر (ابنان) تعبير اولنان غايت بيوك بر جنس
بالق بوكا سورنمكه مجبور اولديغي جهتله ذكر اولنان
نباته سورتنه سورتنه منبتندن قوپاروب بعض
پارچه سني يوتار بر مدت جوفنده قالدقدن صكره
كندوسنه مضر اولوب ملابسه سيله استفراغ
ايدر وبعض پارچه سني يوده ميوب عليحاله ترك ايلر
بناءً عليه كرك بالغك استفراغ ايلديكي وكرك ترك ايتديكي
پارچه لر دكزك يوزينه چيقار بونلردن بعضيسي تام

[illegible] نوع ايله [illegible] آيلور ارجيلر بالتصادف

[illegible] اكثريا باب مندبك خارجندن

[illegible] يعنى زيلع و تجره

و [illegible] واقلا باب مندبك

[illegible] ظهور ايلسر الك اعلاسى

[illegible] استخراج ايلديكى نوعدركه

[illegible] بوكا سبب اولمق

[illegible] قبول اولنور

[illegible] عنبر حقنده

[illegible] ذاهب اولدقلرى خلاصهٔ بحرينك

[illegible] وقيه نظراً (عنبر)

[illegible] يعنى شمامه در اكثريت

[illegible] طاقم قمرلردن

[illegible] مركب اوليب جسم وورق

[illegible]

تسميه اولنور ودروني شق اولنجه بياض وياخود سيا
نقطه لر ايله منقط واول نقطه لر منثور حالده موجود
كورينوركه السنه تركيبن بشكلي بنور كثير القشور وفوا
متنوع واكثريت اوزره قاتي وسريع الانكسار در
فقط طرناق ايله باصلدقده كنديسنده بالعكس
كبي طرناق اثري قالور عنبرك ترجيحي
واصلي نه ايدوكي حقنده موجود اولان فرضيات عديده
اطباي حاضره نزدنده قبول اولنان آتي عنبرك
بر نوع تجمد مرضي اولوب فرانسزجه (فيشالو
تعبير اولنان عنبر بالغي امعاسنده وياخود (بالينا)
تسميه اولنان قدرغه بالغي امعاسنده تكون
ايلمسي خصوصنده منحصردر عنبر اكثريت اوزره
چين و ژاپون سواحلنده يوزركن اولنان طرفلرنده
تصادف اولنه رق دستنرس ايديلور عنبرك
عديم اللذه در فقط رائحه سي نافذه در

رایحه‌سنی اکدیرر اما مسك رایحه سندن لطیف
ومرغوبدر اشته بو رایحهٔ اصلیه‌سی سببیله اکثریت
اوزره استعمال اولنمقده وحسب الطبیعه موقّظ ومنبه
ادویه‌دن اولمغله باشلوجه اجسام عصبیّه اوزرینه
تأثیر ایدر بو سببدن امراض عصبیه‌ده واختلاجات
واغرحتالرده استعمال ایدلمکده در ومقداری دخی
اون بغدایدن یارم درهمه قدر سفوف حالنده
استعمال اولنور

(خاتمه)

(فهرست معانیٔ لغات)

(بو رساله‌ده مسطور لغات عربیه وفارسیهٔ السنهٔ
سائره‌نك ترکجه معنالرینی تعریف بیانندهدر)

(اَبْخِرَهٔ قَتّاله) انسانی زیاده اولدیریجی بخارلر یعنی
دومانلر معناسنه درکه بونلرده زهر وسم
موجوددر دیمك اولدیغنی بیاندر (اَجْوَد) زیاده

ایو وئافع نسنه در وبراق وملتهب اولور (احذاز)
حذرك جمعی اعضا شیشوب یومرولنمق معناسنه
(اخلیل) ذکر دلیکنه دینور یعنی مخرج بول معناسنه
ایسه ده اکثریا کتب طبیه ده مجازاً عموم ذکر
معناسنده استعمال اولنه کلمشدر (اخلاط لزجه)
اطبا اصطلاحنده اجناس مختلفه دن بریکمش نسنه
معناسنه درکه اول اجناس دم بلغم صفرا سودا
تسمیه اولنان سیالات اربعه در بونلردن بلغم
زیاده وغالب اولور ایسه اولوقت لزجه لك حاصل
اولورده اخلاط لزجه دینور (ارواح) روحك جمعیدر
عند الاطبا روح لطافت اخلاطدن خصوصیله دمدن
حاصل اولان بخار نقی صحیح معناسنه درکه قوادینلان
نسنه لری حاملدر کبدده نشو وتولد ایدر ایسه روح
طبیعی دینور نشو ونمو وجوده خدمت ایدر کبددن
حاصل اوله رق قلبده تولد ایدر ایسه روح حیوانی

دینور که حرارت غریزیه بوندن عبارتدر
دماغده تولد ایدر ایسه روح نفسانی دینور که حس
وجودی بوندن وجوده واصل اولور حتی طبیعت انسانیه
دینلان ودیعهٔ الهی بدن انسانی حامل اولان بوروحدن
عبارتدر (اِسْتِطْلَاقْ) اسهال اولمق معناسنه در
(آسَکَنْدَه ناکُوارِی) همزه‌نك فتحی وعلی روایة کسری
وسین مهمله‌نك سکونی وکاف فارسینك فتحی ونونك
سکونی ودال مهمله‌نك فتحی واخرنده های کرد ایله هندده
حاصل اولور برکوك درکه براز آجی وپرمق قدر
اوزون اولور ظاهری اینجه اولوب باطنی صاریجه
بیاضدر بونك اك اعلاسی ناکوار دینلان قصبه‌ده
ظهور ایتدیکندن اکا نسبتله اسکنده ناکواری دینور
طبیعتی حار ویابسدر (اَصْلُ السُّوسْ) میان کوکی
(اَفَاوِیَه) فوه کلمه‌سنك جمع الجمعیدر لذت ایچون
طعامه ورایحه سنی خوش ایتمك ایچون طبیبه قاتدقلری

نسنه‌لر معناسنه‌در طعامه قاتیلان فلفل وکمون کبی
نسنه‌یه ثوابل وطیبه قاتیلانه توابل دیرلر (اِلتِهاب)
علولنمك وبدنك بر طرفی قیزاروب یانه‌رق وجع
ویرمك معناسنه‌در (اَمعا) باغرصاقلر (اَملاح)
طوز معناسنه اولان ملحك جمعیدر (اِنبِساطِ نَفَس)
قلب وقلب ایله شریانلرده اولان روحك صفالنمسی
ایچون بخار دخانی‌یی که فرط حرارت سببیله محترق
اوله‌رق خطری موجبدر انی دفع ایچون هواء بارد جذب
ایتمك اوزره صولیمقدن عبارتدر (اِنتِصابِ نَفَس)
بر علتدرکه دوچار اولان اباغه قالقوب دیکلمدکجه
ویوینی اوزاتمق ایله مجرای هوایی منفتح ایدوب بخار
دخانی‌یی حرکت ایتدرمدکجه نفس آلمسی ممکن اولمز
بلغم غلیظك جکرده ناشف اولمسندن طولایی
مواضع هوا اولان قصبهٔ رئه‌یه طولار وصدرده خرخره
وضیق نفس حاصل اولور بوکا انقباض نفس دخی دینور

(انعاش) تحریك ورفع ایتمك یعنی قبارتمق (آورام صلب) سلبر كلرده قاتی شیش اولق معناسنه‌در وقاتی شیشلره وچبانلره دینور (بابونه) پاپادیه (بادیان) فارسیدر ترکجه‌سی رازیانه‌در لاکن عجم اقلیمنده اولان رازیانه‌نك تخمیدر (باه) لذت جماع (برازیلیا) امریقای جنوبی قطعهٔ واسعه‌سندن برقطعه اسمیدر (بطمان فرانسه) درهم عثمانی ایله یوزالتمش التی درهمدر (بهتنت) بنپال جبالنك شرق طرفنده واقع وچینه دها قریب برجبل مشهوردر (بینی) برون معناسنه‌در (پرسیاوشان) بالدیری قره دیدکلری نباتدر (تانن) بوروشدیریجی وقابض برجوهر اولوب برچوق اشجارك قشرنده واوراقنده موجوددر بوکثرت اوزره ماضیده بولنور بوکا عربجه عفوصت تعبیر ایدیلور (تحلیل) بر نسنه‌یی سوروب کیدرمك معناسنه‌در انجق فن طبجه

انانیز تعبیر اولندیغنه کوره اجزاء مرکبه سنی اکلامق
اوزره تفریق ایتمکدر (تُرْبُد) بو اسمله معروف
دوانی کوکدر ایوسی بیاضدر وکسلمش یرلرنده
صمغی اولاندر (ترقیق) برنسنه یی یوفقه ایلمك
ویوفقالتمق معناسنه درکه تغلیظك ضدیدر
(تَمْرِ کُجْرَاتِی) تمرهندی نوعندن بر نوعدر مشهوردر
هند اولکاسنده کجرات مملکتندن اکثریا مکهٔ مکرمه یه
کلور وبعضا دیار سائره یه ده وارد اولور شکلی تازه
قبوقلی فصولیایه بکزر فقط بو قرمزیدر اعلا
شروبی اولور وصغوق صو ایچنه بر مقدار قونیلوب
برمدت ترك اولندیغی حالده لعل کبی شربتی اولور
ایچنه کفایت مقداری شکر قاتلمسیله مشروباتك
انفسی عد اولنور مبرد اتدن اولمسیله حدت دمی
مسکندر تازه سی وایوسی قرمزیدر اسکیسی
سیاهلشور (تَنْمِیَه) نمو مصدر ثلاثیسندن مشتق

وتفعيل بابندن مصدردر بوتملق معناسنه در
(جُبُن) عبهيدر پنیرکبی غلیظ اولان سود معناسنه
ایسه ده بو رساله ده کلمهٔ مذکوره علی طریق التشبیه
استعمال اولنه رق سودکبی باعث تربیه بر ماده
موجود اولدیغنی بیان ایچون سوق اولنمشدر (جُشاء)
طعامی چوق یمکدن تخمه اولوب گکرمك
معناسنه در جشای دخانی معده نك سوء مزاجندن
تحصل ایدن ریاحك معده دن ریح ایله طریق فمدن
چیقوب حادث اولان حالاتدن عبارتدر اگر دخانی
اولمزایسه تثاوب تسمیه اولنور که اسنمك دیمکدر
دخان مذکور یعنی ریح طریق فمدن استفراغ اولنیوب
طریق اسفلدن استفراغ اولنور ایسه ضرطه
معناسنه نفخه دینور (چائین) چایه منسوب
یعنی چایده موجود بر جوهر وخاصه در که غیریده
بولنمز (چاپون) آسیا قطعه سنك جهت

شرقیسنده وردت عدد غایتله جسیم جزیره لر ایله پك
چوق اوفق جزیره لردن مرکّب وقرق ملیون
نفوسی حاوی بر ایمپراطورلقدر وژای فارسی ایله (ژاپون)
دخی لغتدر (چین) اقلیم معروفدر معربی صیندر (حدر)
اعضا شیشمك معناسنه درکه جمعی بالاده ذکر اولندی
(حُمْرَه) بر ورم صفراویدرکه خالص قزیلق سطح جلدده
مشرق اولور (حواس خمسه) ایکی نوعدر برینه ظاهره
دیرلرکه سامعه باصره شامّه ذائقه لامسه
نام قوتلردر دیکرینه باطنه دینورکه حس مشترك
وخیال ووهم وحافظه ومتصرفه نام قوتلردر
(خطا وختا) عطاوزننده چین اقلیمنده معروف بربلده در
(خَدَرْ) اعضا اویوشمق (خَشَبی) اغاجنسی برماده یه
تسمیه اولنورکه قوام شجراندن عبارتدر (خُصْیَةُ الثَّعْلَبْ)
بال وشکر ایله قیناديلوب ایچیلان کوکدر لاتنجه سطریون
دیرلر (خَفَقان) یورك اوینامسی مثللو یوركه عارض

اولور تهلكه لى بر دتره مه در (رَبُو) آق جكره منسوب
بر مرضدر عارض اولدقده صاحبى سكون واستراحت
اوزره ايكن تعبدن بى تاب اولمش ادم كبى سرعت ايله
تنفّس ايليوب نفس ويروب المقده زحمت عظيمه يه مبتلا
اولور (رَعشَه) دتره مك (رَوثْ) حيوان ترسى ديمكدر
(زُلال) يمورطه آقنه و نوعندن اولان مواده تسميه
اولنور (ژاپون) چيم فارسى ايله يوقاروده سبقت ايدن
چاپون مملكتيدر (سانتيمترو) اشاغيده كله جك
مترونك يوزده بريدر يعنى بر ارپه بويى مقداريدر
(سُدّه و سدى) بر مرضدركه برونى طوتار رايحه
طويمز (سُرفَه) اوكسورك (سُست اَندام) بر
علتدركه آلات تناسليه يه عارض اولان كوشكلك
معنا سنه در (سَعُوط) بالفتح برونه چكيلان دوادر
(سُكّر مُكرّر) طبخ ثالثده مبالغه اولنان شكره دينوركه
اسم مخصوص عربجه آبلوجدر (سِل) بر مرض اسميدر

بونك حقيقتى آقجكرده حادث اولان بر باره در
(سُوءُ القُنْيه) جكرده مزاج بارد زياده اولسه سوء القنيه
مرضنه مبتلا اولور بو بر مرضدركه بونك مبتلاسى
مزاجى فاسد اولوب الى اياغى ويوزى كوزى شيشر
سببى دم بلغمك فاسد اولمسيدر (شَرى) قُرداشنى
ديدكلرى زحمت كه كوده ده قزل قزل چيقار وقراسق
زحمتنه دخى دينور (شقيقه) يارم باش ويوزاغريسى
(صَفرا وبَلغَم لزِج) اول علتدركه حرارت مزاجى كندوسنه
تأثير ايلديكى وقت بالفعل ويا بالقوه امتداده قابل
اولوب منقطع اولماق شانندن اوله (طِحَال) بالكسر
طلاق معناسنه وبالضم طلاق اغريسندن اينجمك
معناسنه كلور (عَسجُوب) استرخاء يعنى سُستلك
وچوليه لق معناسنه (عَطَشْ كاذِبْ) عطش صوسزلق
وصوصامق معناسنه در عطش كاذب حرارت طبيعيه نك
عكسى اوله رق صوصامقدر (غاليه) جالينوس حكيمك

ترکیبانندن معروف طیب ودوادر حقیقتنی بیلمك
استیان طبدن تذکرهٔ داوده مراجعت ایلسون (غِریزیه)
طبیعیهٔ اصلیه معناسنه در (غَشی) لغتده بایلمق
اصطلاح اطباده بر مرضدرکه قلبك ضعفندن
روح حیوانینك دخی موجود بولنان مرتبه سی قلبده
اجتماع ایدوب سائر اعضایه جریانی علی الخصوص
دماغه صعودی منقطع اولدیغندن وسائر علتدن
ناشی قوای محرکه وقوای حساسه نك اکثری معطله
اولمغله علیل بایلوب حس وحرکتدن قالور بومرض
ظاهرده سکته یه مشابهدر (فالِج) برمرضدرکه عضو
کوشیوب طوتمز وحس وحرکت قالمز اولور (فَوفَل) بر
دوادرکه ترکیبی فل فلکدر (قُرحَهِ شُشْ) قرحه قلنج
وسائر اسلحه دن اولان جراحته وچیبانه دخی دیرلر
شُشْ دخی فارسیده اق جکردر عربیده رِئَه دیرلر
ترکجه اوبکن دیرلر (قُوای) هُدای وزننده قوتك جمعیدر

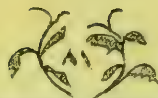

عقل وهوشه اطلاق اولنورکه قوت قلبیه دن عبارتدر
اهل حکمتك قوای ظاهره وباطنه تعبیراتی بوندن
مأخوذدر (قَهْوَئِین) قهوه‌یه منسوب یعنی قهوه ده
موجود بر جوهر وخاصّه درکه غیریدن بولنمز
(کَبابَهٔ چینی) بو اسمله معروف بر دوادر کبابه دخی
دینور (کَبَد) قره جکر (کِبْرِیتَتِ کِلْس) اصطلاحات
کیمیاویه‌جه کبریتیت روحیله کوجدن مرکب اجزایه
دینورکه فرانسزجه (سُولْفَات دُوشُو) تسمیه اولنور
(کُزاز) کاف عربیه وفارسیه‌نك ضمیله بر علته دینورکه
شدید صغوق تأثیرندن عبارت اولور بدن بوریشوب
قوریلی قالور بوکا تتنوز علتی دینور وصغوق تأثیرندن
عارض اولان دتره مکه ده دیرلر (کِشْنِیز) کشنیز
درکه عربجه کُزْبَرَه دینور (کُلْخطمی) خاتمه
چیچکی (کُلْوَه وکُلْیَه وکُرْده) بوبرك دینلان عضودر
(کیلوغرام) درهم عثمانی ایله اوچیوز یکرمی درهمدر

(لَقْوَه) يوز كوزاكرلمك (ماشَرا) ناسـزا اوزننده سوانيدڭ
ورم دمويدركه وجه وجبهه ده ظهور ايدوب باشه صعود
ايدر فساد دمدن حادث اولور (مَتْرُو) برپارده يعنى
برآرشون بوربعدر (متوالى) طوپدن بربرده اولميوب
ايكى طرفده بربرى آرقه سنجه ثابت وظاهر اولور ديمكدر
(مُزْمِن) هر سنه كه اوزرندن زمان كچه (مُعَطِّشَهِ
مُلْتَهِبَه) معطشه اول دوادركه طبيعتى معده وجگر
مثللو اعضاده صوايله قلب واق جكرمثللو اعضاده هوا
ايله راحتلنديرر ملتهبه مذكور دوا ايله ترويجى
آرزو اولنان اعضانك يانمقلغنه زياده لكنى بيانى
ضمننده مُعَطِّشْدَن منفهم اولان عطشى تفسير مقامنده
ايراد اولنمش بركلمه در (مُفَتِّحْ) اول دوادركه
منافس عضوى مواددن تبعيد ايدوب اول عضوك مسالكنده
مجتمع اولان خلطى اخراجه سبب اولور (مُقَطِّع) اول
دوادركه حرارت لطيفه سببيله خلط ولزج وبونلره

ملاصق اولان عضوك میاننه کیروب انلرده اولان
فنالغی قوامنه خدمت ایتمکسزین دفع ایدر (مُلَطِّف)
اول دوادرکه حرارت معتدله ایله خلط غلیظی رقیق
ایدر (مُنَشِّط) تحلیل ایدیجی دوادر (مُنْضِج) اول
دوادرکه خلطی دفعه قابل ایدوب رقیقی غلیظ وغلیظی
رقیق ایدر (مُنْعِش) اول دوادرکه فعلی انعاش ایدر
(مُنَغِّط) اول دوادرکه الت رجلیتی منتشر ایدوب
قوامه کتورر (مَنْقُوع) صوده اصلاتیلوب النان
شرابه دینور بوراده مراد چایك رنکنی الان صویدر
(نزلات مزمنه) ممتد اولان نزله‌لر معناسنه در (نفخ)
فم اسفل ایله اوفورمك معناسنه در ترکجه یللنمك
دیمکدر (نَیْپال) هند اولکاسنك شرق جهتنده
وخطا دینلان بلده سمتنده مجوسی داره سنده برخطه در
انك جبالنده چای اغاجلری وآهولر موجوددر بورادن
اعلا مسك کلور فقط چین حدودنده تَبَتْ دینلان

بر بلده ده ظهور ایدن مسلك بورا ده چیقان مسکدن
دها معتبردر (هجر وهجاوز) ختا اولکاسنده برشهر
اسمیدر اهالیسی حسن وجمال ایله متعارفدر وهجر
بحرین ارضنك مجموعنك اسمیدر اوجوزلق
و بوللق یره ده اطلاق اولنور (یَرَقان) صاریلق
علتیدر

اشبو جای رساله سی مجلس معارفك منظوری اوله رق معارف نظارت
جلیله سندن ویریلان رخصته مبنی سلطان بایزید جامع شریفی قربنده
مذلف زاده رضا افندی مرحوم مطبعه سنده اشبو بیك ایکی یوز طقسان
بش سنه سی رجب شریفنده طبع ایدلمشدر

بو بابده موجود اولان نظامنامه حقوق مؤلفانه محافظه یه کافل
بولندیغنه و بوحالده مهر مجازی ایله مختوم اولمقسزین ید تداوله
چیقاریله جق رساله نظامنامهٔ مذکور موجبنجه سرقةً طبع اولنمش
بولنه جغنه نظراً ضبط اولنه جغی بیاننه ابتدار قلندی

